

ΕΓΓΑΛΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1965 —
ΑΡΙΘ. 42 — ΕΤΟΣ Δ'

ΕΝΙΣΧΥΣΤΑΤΟ
ΕΠΟΧΗ
21 Χελού
ΑΝΔΡΟΥ

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΣ».

ΤΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Κατρη 2 — Ἀθῆναι.

.Ε Τ Η Σ Ι Α Σ Υ Ν Δ Ρ Ο Μ Η

Έσωτερικοῦ: Δρχ. 60.—Κοινοτίτων: δρχ. 100.—Έξωτερικοῦ Δολλάρια 6.—

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΓΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ

Τάκης Παπαδημούλης
Γιάννης Λυμπερόπουλος
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΕΝ ΚΟΝΙΤΣΗ
Αναστάσιος Εύθυμιον

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Ν. Τσάκας Ε. Σούρλας
Αρ. Πύρρος Σ. Γκατσόπουλος
Ορ. Μανθούλης Α, Εύθυμιον
Χ. Γκούντος

Ἐ μ δ ἀ σ μ α τ α: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφόρος Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Ἄ λ λ η λ ο γ ρ α φ ί α: Ι. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀλ. Σούτσου 5—Ἀθῆναι.

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: Γ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Σωκράτους 39 ΑΘΗΝΑΙ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΜΕ ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΕΣ
I. Γ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ	: ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ ΜΕΡΟΣ 2ο
A. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ	: 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 (‘Ημερολόγιο)
ΕΛΕΝΗΣ Π.	: ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ
E. ΜΕΝΤΡΑΣ	: ΚΟΙΝΩΝ. ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ	: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ	: ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

Toū κ. ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΡΟΣ 2_{ON}

"Αν γιὰ τὰ πεδινὰ τμῆματα τῆς Ἐπαρχίας μας, ἡ λύση τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων μὲ βασικὴ ἐπιδίωξη τὴν ἐκτροφὴ γιὰ πάχυνση μεγάλων ζώων, δίνει τὶς δυνατότητες, στὸ ἄμεσο μέλλον, μιᾶς συγκεκριμένης προόδου, γιὰ τὰ ὅρεινὰ τμῆματα ἡ λύση αὐτὴ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι δὲν μπορεῖ παρὰ σὲ πολὺ περιωρισμένη κλίμακα νὰ ἐφαρμοσθῇ. Κι ἔτσι τὸ πρόβλημα στὸ σημεῖο αὐτὸ μπερδεύεται.

"Ωστόσο, κι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα πρέπει νὰ μελετηθῇ γιατὶ ἀναμφισβήτητα καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μιὰ λύση.

"Ας δοῦμε λοιπὸν τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά τους.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ ξέρουμε ὅτι ἀκόμα καὶ σὲ κεῖνες τὶς προηγμένες εὐρωπαϊκὲς χῶρες, ὅπου οἱ ὅρεινοὶ ἀγρότες ἀποτελοῦν σχετικὰ ψηλὸ ποσοστὸ (Αὐστρία, Ἐλβετία καὶ Νορβηγία) καὶ τῶν ὅποιων ἡ πολιτικὴ εἶναι πολιτικὴ ἐνίσχυσης καὶ συκράτησης τοῦ ὅρεινοῦ στοιχείου, μὲ πραγματικὰ μεγάλες θυσίες τῆς ἄλλης οἰκονομίας των, παρατηρεῖται, μακροπροθέσμως, βαθμαίᾳ ἐγκατάλειψη τῶν ὅρεινῶν περιοχῶν. Καὶ νὰ σκεφθῇ κανένας ὅτι παντοειδεῖς εἶναι οἱ ἐνισχύσεις ποὺ δίνει τὸ κράτος, σ' αὐτὲς τὶς χῶρες, στοὺς ὅρεινοὺς καλλιεργητές, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν τιμῶν ἀσφαλείας, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν πριμοδοτήσεων τῶν προϊόντων των, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐπιχορηγήσεων τόσον τῶν προμηθειῶν των σὲ κάθε ἀναγκαῖο εἶδος (σπόρους—λιπάσματα—μηχανήματα κλπ.) ὅσο καὶ τῆς διάνοιξης τῶν δρόμων προσπελάσεως στοὺς τόπους παραγωγῆς μὲ σαφῆ διαφορισμὸν τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν, ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀγροτικοὺς πληθυσμοὺς τῶν κάμπων. Καὶ ἀκόμα νὰ σκεφθῇ κανένας ὅτι ὅταν μιλοῦν γιὰ μέσο ἀγροτικὸ ὅρεινὸ κλῆρο στὴν Αὐστρία, ἐννοοῦν ἔκταση 150—200 στρεμμάτων καὶ 50—150 στρεμμάτων στὴν Ἐλβετία.

Τὸ ἀραίωμα δῆμος αὐτὸ θὰ εἶναι ἔξακολουθητικό, μέχρις ὅτου ἐγκαταλειφθῆ δύοσχερῶς ὁ ὅρεινὸς χῶρος ἢ κάποτε θὰ σταματήσῃ; Οἱ ἐπιστήμονες λένε ὅτι: Τὸ ἀραίωμα αὐτὸ γίνεται ἵσαμε ποὺ νὰ φθάσῃ δημογραφικὰ ὁ πληθυσμὸς σὲ μιὰ κατάσταση ἰσορροπίας, τὴν ὅποια ἀνέτρεψε ἀπὸ χρόνια πολλὰ τώρα, ἡ σύγχρονη οἰκονομία μὲ τὸ ἀνοιγμα τῆς λεγόμενης «ψαλλίδας» ἀνάμεσα στὶς τιμὲς τῶν βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν προϊόντων. Καὶ δὲν πρέπει νὰ κρύβεται ὅτι τὸν τελευταῖο καιρό, ὅπως εἶδαμε στὸ προηγούμενο ἀρθρό, πολλοὶ παράγοντες οἰκονομικοί, πληθυσμιακοί καὶ πολιτιστικοί ἐπενεργοῦν ὥστε νὰ παρατηρῆται μία ἀνάδρομη κίνηση, ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Κατὰ συνέπειαν καὶ στὴν ὅρεινή μας ἐπαρχία, ποὺ συγκροτήθηκε καὶ συγκρατήθηκε, ἐκεῖ κάτω ἀπὸ ἄλλες οἰκονομικοπολιτικὲς συνθῆκες, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζουμε θέμα μετακίνησης μέρους ἢ καὶ τοῦ συνόλου καμιὰ φορὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν χωριῶν, εἴτε πρὸς τὴν Κόνιτσα, ἢν ἐκεῖ ὀργανωθῇ μιὰ σύγχρονη οἰκονομικὴ καὶ πο-

λιτιστική ζωή μὲ βάση ὅσα γράψαμε κατὰ καιροὺς στὸ περιοδικό μας, ἀλλὰ καὶ κυρίως μ' αὐτὰ ποὺ γράψαμε στὸ προηγούμενο ἄρθρο, εἴτε καὶ πρὸς μακρύτερα.

Τελικά, ἔξαρταται ἀπὸ τὴν συστηματοποίηση καὶ τὴν δργάνωση τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς στὴν δρεινὴ ἐπαρχία μας, γιὰ νὰ δοῦμε σὲ τί ἀριθμοὺς θὰ μείνη ὁ δρεινὸς πληθυσμός μας καὶ ποιά χωριὰ τελικὰ θὰ ἐπιζήσουν.

.. Στὶς χῶρες ποὺ ἀναφέραμε γρηγορώτερα (Αὐστρία—Ἐλβετία καὶ Νορβηγία) τὸ κοινὸ χαρακτηριστικὸ τῶν δρεινῶν πληθυσμῶν των εἶναι ὅτι ἔχουν σὰν κύριες πηγὲς εἰσοδήματος τὰ ζῶα (ἀλλὰ ζῶα ψηλῶν ἀποδόσεων), τὴ δασοπονία, καὶ τώρα τελευταῖα καὶ τὸν Τουρισμό. Τὸ κράτος καταβάλλει προσπάθειες πέρα ἀπὸ τὶς καλλιέργειες νὰ δημιουργηθοῦν στοὺς πληθυσμοὺς αὐτούς, πρόσθετες συμπληρωματικὲς βιοτεχνικὲς ἀπασχολήσεις (Οἰκοτεχνία κατασκευῆς ὑφαντῶν, ξυλογλυπτικῶν, ἀργυροχρυσοχοϊκῶν, κεραμεικῶν εἰδῶν, μονταρίσματος ὠρολογίων, οαδιοφώνων κλπ.). Στὴν Αὐστρία μάλιστα (μέσα στὰ πλαίσια τοῦ λεγομένου «Πράσινου Σχεδίου») καὶ στὴ Νορβηγία (μὲ τὰ λεγόμενα «Περιφερειακὰ Ταμεῖα Οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως») καταβλήθηκε προσπάθεια νὰ μεταφερθοῦν στὰ πλησιέστερα πρὸς τὶς δρεινὲς περιοχὲς μικρὰ ἀγροτικὰ κέντρα, βιοτεχνίες, βιομηχανίες, ἀκόμα καὶ μεγάλες ἐμπορικὲς ἑταιρίες, ποὺ εἴτε συγκρατοῦν ἀπασχολώντας ἐκεῖ τὸν δρεινὸ πληθυσμὸ καὶ δὲν τὸν ἀφήνουν νὰ ξεχυθῇ στὶς μεγάλες πόλεις, καὶ νὰ ξεκόψῃ τελείως ἀπὸ τὶς φίζες του, εἴτε ἀκόμα τὸν καθηλώνουν στὰ ἴδια τὰ χωριά του παρέχοντας σ' αὐτὸν ὑπὸ τὴν μορφὴ τῆς κατ' ἀποκοπὴ — φατούρας δουλειὰ κατ' οἶκον.

Τὸ παραπάνω σχῆμα, μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ σὰν βάση καὶ στὴν δρεινὴ Ἐπαρχία μας.

Ἄναμφισθήτητα, μὲ τὰ δεδομένα μάλιστα τῆς αὐξανομένης σὲ παγκόσμια κλίμακα ζήτησης τῶν πλουσίων σὲ ζωϊκὰ λευκώματα καὶ λίπη τροφῶν, γιὰ τὰ δποῖα μιλήσαμε στὸ προηγούμενο ἄρθρο μας, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν καὶ τὶς μελέτες καὶ τὴν ὅλη προετοιμασία ποὺ ἔγιναν ἀπὸ τὸ πρόγραμμα Ἡπείρου, μικρὲς γεωργοκτηνοτροφικὲς ἐκμεταλλεύσεις, στὴ μορφὴ τῆς φάρμας, περιωρισμένες βέβαια σὲ ἀριθμό, μποροῦν νὰ γίνουν στὰ περισσότερα χωριὰ τῆς ἐπαρχίας μας. Μόνο ποὺ ἐπειδὴ τὸ κρίσιμο σημεῖο τῆς ἐπιτυχίας μιᾶς τέτοιας ἐπιχείρησης παραμένει πάντοτε ἡ ἔξασφάλιση ἐπάρκειας ἀπὸ ἴδιοκαλλιέργεια (ἢ τουλάχιστον τοῦ 90%) τῶν ζωοτροφῶν, μοιραῖα λόγῳ τῆς μικρότερης ἀπόδοσης τοῦ δρεινοῦ ἐδάφους καὶ τῶν σκληροτέρων κλιματολογικῶν συνθηκῶν, ἡ ἀναδιάρθρωση τῶν καλλιεργειῶν θὰ πάρῃ ἄλλη μορφή, σὲ σχέση μὲ τὸν κάμπο, ἡ ἀπαραίτητη ἐκταση γῆς γιὰ μιὰ τέτοια γεωργοκτηνοτροφικὴ μονάδα θὰ εἶναι μεγαλύτερη (τουλάχιστον 70—100 στρέμματα καλλιεργημένα χωράφια καὶ λειβάδια) τὰ ἐκτρεφόμενα ζῶα θὰ εἶναι διαφορετικῆς, προσαρμοσμένης στὶς συνθῆκες αὐτές, ράτσας καὶ ἡ βασικὴ ἐπιδίωξη τῆς ἐκμετάλλευσης μπορεῖ νὰ πάρῃ ἄλλη κατεύθυνση (συνδυασμὸς πάχυνσης μὲ γαλακτοπαραγωγή, μελισσοκομία, δπωροπαραγωγὴ κλπ.). Ἄς σημειώθη γιὰ ἐνίσχυση τοῦ ἥθικοῦ μας, ὅτι στὶς παραπάνω ἀναφερομένες εὐρωπαϊκὲς χῶρες, ὅπου καὶ τὰ ὑψόμετρα εἶναι πολὺ μεγαλύτερα καὶ οἱ κλιματολογικὲς συνθῆκες σκληρότερες, ἔχουμε μεγάλο ἀριθμὸ δρεινῶν ἀγροκτημάτων, λ.χ. στὴν Αὐστρία ἀπὸ τὰ 400.000 συνολικὰ ἀγροκτήματα, τὰ 123.000 εἶναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΤΕΥΧΩΝ 1 - 44

ΕΤΗ 1962-1965

Σ Ο Τ Η Ρ. Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ο Π Ο Υ Λ Ο Υ

‘Η διαθήκη τοῦ Μ. ’Αναγνωστοπούλου 15.16)19. Γυμνασιακὸν οἰκοτροφεῖον ἐν Κονίτσῃ 19—20)24. ‘Ο ἡλεκτροφωτισμὸς τῶν Παραμεθορίων 30—31)26. ’Ορεινοὶ πληθυσμοὶ 43)16.

Β Ε Ρ Β Ι Λ Η Σ Β Α Σ.

’Επιστολὴ 6)9.

Σ Τ Α Υ Ρ. Γ Κ Α Τ Σ Ο Π Ο Υ Λ Ο Υ

Γούσιας Λούψικας 13—14)6. Κόνιτσα 15—16)1, 17—18)1, 19—20)2. ’Ιερὰ Μονὴ Μολυβδοσκεπάστου 30—31)1, 32—33—34)1, 35—36—37)5, 38—39)4. Περὶ Πεκλαρίου καὶ Μολίστης 44)11.

Χ Α Ρ Ι Λ. Γ Κ Ο Υ Τ Ο Σ

Μόλιστα 3)6. Διακοπὲς στὴν Μόλιστα 9)4. Μία ἐπίσκεψις στὴν Τράπεζα 10)2. Σπυρίδων Ξεινὸς 12)6. Σύλλογος Γοργοποτάμου 15—16)25. Γιὰ τὸ Γαναδὶο 17—18)13. ‘Η Κόνιτσα καὶ ἡ περιοχὴ τῆς, 21—22—23)18, 24)3. ’Αγία Παρασκευὴ 30—31)24. Κληροδοτήματα στὸ Γαναδὶο 32—33—34)27. ‘Η ἐπαρχία Κονίτσης καὶ ἡ κοινὴ γνώμη 38—39)14, 41)9.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Υ Δ Ο Β Α

Παλιὲς ίστορίες 1)5. Παλιὲς ίστορίες 2)10.

Α Ν. Ε Υ Θ Υ Μ Ι Ο Υ

Τὸ Μοναστήριον τοῦ Στομίου 3)1, 6)6, 8)9. ‘Ο Χρηστοθασίλης τῆς Κονίτσης 7)8. Παλιὲς ίστορίες 8)13. Πῶς ἀπελευθερώθηκε ἡ Κόνιτσα ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν 10)1, 12)8, 13—14)16. Γιατροὶ καὶ Φαρμακοποιοὶ στὴν Κόνιτσα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Τουρκοκρατίας 10)8. Τὰ θαύματα 11)9. ’Επίσκεψις τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου στὴν Κόνιτσα 15—16)8. Στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα στὴν Κόνιτσα 17—18)9. ’Ολίγα περὶ Κελεπούρη 17—18)20. Γούσιας Παπακώστας καὶ Τούρκος ὡρολογᾶς 17—18)21. Τὰ ἄρματα τοῦ Γιασαξῆ Μιχάλη 19—20)18. Κονιτσιώτικα Χρονικὰ 21—22—23)24. ’Ο Νετζήπ Μπαρμπέρης καὶ ὁ Κήτας ὁ Τσομπάνος 24)10. Οἱ ἀλαγόμυγες τοῦ Γιώργη 25)7. Σελίδες ἀπὸ τὴν ίστορία τοῦ Παλαιοσελίου 26)1, 27)4. Δικαστήρια, Διρολογᾶ 25)7. Σελίδες ἀπὸ τὴν ίστορία τοῦ Παλαιοσελίου 26)1, 27)4. Δικαστήρια, Δικαστικοί, Δικηγόροι στὴν Κόνιτσα 28—29)24. Περὶ Κελεπούρη καὶ Ταραμπῆ Μπαρμπά 30—31)27. ’Ιστορικὲς ἐνθυμήσεις Ἀμαράντου 35—36—37)29. Τὰ τερτίπια τοῦ Γιουζ-μπάση ’Εφέντη 38—39)16. Δάσκαλοι καὶ σχολεῖα κατὰ τὴν Τουρκοκρατία 40)4, 41)4, 42)5, 43)12, 44)6. Συνέδριον Δήμων καὶ Κοινοτήτων 43)6.

Π. Ζ Α Κ Ο Π Ο Υ Λ Ο Υ

Λουτρὰ Αιμαράντου 4)1.

Θ. Ζ Ω Η

Δύο ἄνθρωποι 4)11. Προβλήματα Καστανέας 4)14. Τὸ παζαρόπουλο 59).

Γ Ι Α Ν Ν Η Κ Α Λ Ο Γ Η Ρ Ο Υ

’Απὸ Ἀθήνας εἰς Καστάνιανη. ”Αφιξις Διαδόχου Πρίγκηπος Γεωργίου 32—33—34)20.

Ν. Κ Α Τ Σ Ε Ν Η

’Επὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου 21—22—23)7.

Α Χ Ι Λ Λ. Κ Ο Λ Ι Ο Υ

Κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς Κονίτσης 38—39)32.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΛΟΒΟΥ

‘Η οἰκονομία τῆς Ὀρεινῆς Ἑλλάδος 19—20)21. ‘Ο Ἀγροτικὸς ἀναδασμὸς 30—31)19.

Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Στὸ μοναστῆρι τοῦ Στομίου 13—14)26.

ΚΡΟΥΣΚΟΥ ΕΥΑΓ.

Γράμμα ἀπὸ τὴν Κόνιτσα 8)1.

ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ

‘Ο Τούρκος Δήμαρχος 7)9

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

‘Ιδεες γιὰ τὴν Τουριστικὴ ἀνάπτυξη Κονίτσης 1)3. ‘Άγιος Νικόλαος Συνοικία Μποράτζιανη Κονίτσης 1)7. Κόνιτσα, ἐνα μεγάλο Πάρκο 2)4. ‘Η Κόνιτσα ἔδρα τοῦ Ἐπισκόπου Βελλάς 2)6. Τέλλος “Ἄγρας 3)2. Διαμόρφωση κήπων 3)4. Ἀγαθοεργήματα στὴν Κόνιτσα 3)8. Γιὰ τὸ τελεφερὶκ τῆς Τύμφης 4)1. Κάποιες λεπτομέρειες τῆς ύπαίθρου 4)6. Ἀγαθοεργήματα στὴν Κόνιτσα 5)5. Γιὰ τὸ τελεφερὶκ καὶ τὸ Φράγμα 5)10. Βιομηχανικὴ ζώνη στὴν Ἡπείρο 6)1. Παλιὲς ἀξέχαστες ιστορίες 6)5. ‘Οδικὴ ἀρτηρία Ἡπείρου — Μακεδονίας 7)1. Βασιλόπητα στὴν Κόνιτσα 8)5. Ἀναμνήσεις τοῦ Γενάρη 9)3. ‘Ιερὸς Λόχος Κονιτσιωτῶν ἔτος 1913, 10)7. Οἱ δρόμοι τῆς Κονίτσας 10)10. Κωνσταντίνος Παχώμης — Ιωάννης Ματσίνι γιατροὶ τῆς Κονίτσης 13—14)13. Νέες προοπτικὲς τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης 21—22—23)5. Γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἐπαρχίας σμας 25)2. Τῆς Ὁριάς τὸ Κάστρο 26)12. Μνημεῖα καὶ Μουσεῖα στὴν Κόνιτσα 28—29)19. Διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀποκέντρωση 35—36—37)1. Ἐγκαταλείπεται ἡ ύποδειγματικὴ Ζώνη; 38—39)2. Τοπικὰ θέματα 40)1. Γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἐπαρχίας μας 41)1, 42)1, 43)1, 44)1.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΑΖΑΡΑΚΗ

Τὰ λαϊκὰ ὅργανα στὴν Κόνιτσα 4)7.

ΟΡ. ΜΑΝΘΟΥΛΗ

Ταξίδι στὴν Κόνιτσα 7)8. ‘Η ξενητειὰ (τραγούδια τῆς Κονίτσας) 12)12. ‘Ο Κελεπούρης 13—14)15. Μία φιλικὴ ἀπάντησις 21—22—23)28. Τὰ κάλαντα γιὰ τὸ Πάσχα 21—22—23)59. Τὰ κάλαντα 25)5. Μιὰ λυγερὴ 25)6. Βαρτσομπὰν 26)9. ‘Ο Τουραμπῆ-Μπαμπᾶς 28—29)22.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Εἰσβολὴ τῶν Ἰταλῶν στὴν Κόνιτσα 42)8.

ΤΗΣ 8. ΕΛΕΝΗΣ Π.

Τὸ καλοκαίρι πούφυγε 42)10.

Γ. ΠΑ·Ι·ΣΙΟΥ

‘Απὸ τὸ οἰκογενειακὸν Ἀρχεῖον τοῦ Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαΐνα 13—14)21. ‘Ο Ἀγιος Ιωάννης ὁ ἐκ Κονίτσης 19—20)12, 21—22—23)8.

ΤΑΚΗ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗ

Γέφυρα Κονίτσης 1)1. ‘Η Κόνιτσα 1)1. ‘Εφημερίδα Ξενητειᾶς 1)2. Τουρισμὸς 2)1. ‘Ο ζωντανὸς χωρισμὸς 2)2. Λίγα λόγια γιὰ τὸν τουρισμὸ 3)1. ‘Αποκρῆς 10)2. ‘Απὸ τὰ τραγούδια τῆς Ἐπαρχίας μας 10)11. ‘Εθιμα τῆς Μεγάλης ἑβδομάδος 11)4. Τὸ πατρικὸ σπίτι 12)5. ‘Ενας περίπατος στὴν Κόνιτσα 13—14)4. Τὸ πάθημα τοῦ Ζεϊνέλ 13—14)28. Τὰ ἄγια λείψανα τοῦ ὁσιομάρτυρος Γεδεὼν τοῦ Νέου μ5—16)22. Πνοούλα (Τραγούδι) 15—16)22. Τὸ ράσο τοῦ Δερβίς Κιαμήλ 15—16)23. Σὰν τὸν παληὸ καιρὸ 17—18)17. ‘Ανοικτὴ ἐπιστολὴ 19—21)1. ‘Ενας ἀπολογισμὸς 24)1. Εἰς μνήμην τοῦ Ἀλ. Τράντα 28—29)1. ‘Η Ρήνα τοῦ Βιολτζῆ 32—33—34)35. ‘Απ’ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς 40)13. Σημειώματα καὶ σχόλια 40)11. ‘Η Ἀμυγδαλιὰ 44)14.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

“Ἐνα γράμμα — Νοσταλγία 21—22—23)32. Γράμμα στὸ Λ. 35—36—37)42.

ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

Τὰ ἐν Κονίτσῃ σχολεῖα ἐπὶ Τουρκοκρατίας 15—16)14

δρεινά (έτος 1960). Καὶ στὴν Ἐλβετία, ἀπὸ τὰ 205.700 συνολικὰ ἀγροκτήματα, τὰ 68.600 (έτος 1955) εἶναι δρεινά.

Παραπέρα δῆμως, γιὰ τὸν δρεινὸν πληθυσμὸν ποὺ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ συγκροτήσῃ μιὰ τέτοια ἐπιχειρησιακὴ γεωργοκτηνοφορικὴ μονάδα, σὰν συμπλήρωμα βιοποριστικὸν ἢ ἀκόμα καὶ σὰν κύριο ἐπάγγελμα, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴ δασοπονία, σ' ὅλες τῆς τὶς μορφές. Ἰδιαίτερα σήμερα οἱ συνθῆκες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη αὐτοῦ τοῦ κλάδου εἶναι παραπάνω ἀπὸ εὔνοϊκές. Οἱ ἀνάγκες τῆς χώρας μας σὲ τεχνικὸν ἔνδιο πάσης μορφῆς συνεχῶς αὐξάνονται (ἡ αὐξηση ἔχει ρυθμὸν γύρω στὰ 50.000 κυβ. μέτρα τὸ χρόνο) καὶ ἔφθασαν τὸ έτος 1963, στὰ 920.000 κυβικὰ μέτρα στρογγυλῆς ἔυλείας. Ἀν ληφθῇ ὑπὸ δψιν, δτὶ ἡ παραγωγὴ ντόπιας ἔυλείας τὸ έτος αὐτὸν ἀνέβηκε σὲ 370.000 κυβικὰ μέτρα (αὐξάνει τὸν χρόνο κατὰ 15,5 χιλ. κυβικὰ μέτρα περίπου), βγαίνει δτὶ ἀπὸ τὸ ἔξωτερικὸ φέραμε 550.000 κυβικὰ μέτρα τεχνικῆς στρογγυλῆς ἔυλείας. Τὸ ἴδιο αὐξήθηκαν καὶ οἱ εἰσαγωγὲς κυτταρίνης καὶ τῶν προϊόντων τῆς καὶ ἔφθασαν τὸ 1963 τοὺς 156.000 τόννους. Ἐτσι τὸ σύνολο τῶν σὲ συνάλλαγμα πληρωμῶν τῆς χώρας γιὰ τὶς παραπάνω εἰσαγωγὲς ἔφθασαν τὸ έτος αὐτὸν στὰ 47.000.000 δολλάρια ποὺ μᾶς κάνουν 1.410.000.000 δρχ. Κανένας δὲν ἀμφισβητεῖ δτὶ μέρος τῶν ἀνωτέρω εἰσαγωγῶν δὲν θὰ πάψῃ νὰ γίνεται καὶ ἀν ἀκόμα ἀναπτυχθῆ στὴν Ἑλλάδα ἡ δασοπονία στὸ μέγιστο δυνατὸ δριο, λόγω ποιότητας ἔυλου. Ὁμως τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τὶς εἰσαγωγὲς αὐτὲς εἶναι δυνατὸ νὰ καλυφθῇ ἀπὸ ντόπια παραγωγὴ ἔυλείας, ἀν φυσικὰ γίνη δρθολογιστικὴ ἀξιοποίηση τοῦ ὑπάρχοντος δασικοῦ μας πλούτου καὶ ἀν γίνη συστηματικὴ προσπάθειαν ἀναδάσωσης στὶς ἀκάλυπτες πλαγιές τῶν βουνῶν, στὰ ἄγονα χωράφια, καὶ στὶς ἀμμώδεις ποταμιές.

Γράψαμε καὶ ἄλλοτε, δτὶ στὴν ἐπαρχία μας, ἔγινε κατὰ τρόπο ἄθλιο μέχρι σήμερα, ἡ ἐκμετάλλευση τῶν δασῶν. Κι ἀφήνουμε τὰ ἄλλα θέματα. Ἐμᾶς μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ κυρίως ὁ ντόπιος ἀνθρώπινος παράγοντας καὶ τὸ σχετικὸ ἀπ' τὴ δασοπονία εἰσόδημά του. Στὴν μέχρι σήμερα ἐκμετάλλευση, οἱ δασεργάτες χρησιμοποιήθηκαν μόνον στὴ σκληρὴ δουλειὰ τοῦ κοψίματος καὶ φορτώματος τῶν ἔυλων, μὲ χαμηλότατα μεροκάματα. Οἱ δασικοὶ συνεταιρισμοὶ διαλύθηκαν, χωρὶς νὰ βοηθήσουν ούσιαστικὰ τὰ μέλη τους καὶ τὰ χωριά τους. Καὶ οἱ μόνοι ποὺ πλούτισαν ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἦσαν οἱ ἔυλέμποροι καὶ δλοι ποὺ τοὺς βοήθησαν ποικιλλοτρόπως. Ἀναδάσωση σχεδὸν καμμιὰ δὲν ἔγινε. Καὶ τὰ ἔυλα ἔφυγαν καὶ φεύγουν μὲ 10—15 φορτηγὰ κάθε μέρα γιὰ τὰ Γιάννενα, ὅπου, εἶναι ἀλήθεια, δτὶ ἀναπτύχθηκε σημαντικὸς ἀριθμὸς βιοτεχνιῶν ἔυλου. Γιὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς ἐπαρχίας, δῆμως, τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε ἔνα μεγάλο ΜΗΔΕΝ.

Τί ἔποδεπε λοιπὸν νὰ γίνη καὶ δὲν ἔγινε; Ἰδού τὸ πρόβλημα:

Α': Ἡ λύση δὲν βρίσκεται μόνο μὲ τὸ νὰ χρησιμοποιῆται ὁ ντόπιος πληθυσμὸς ἢ ἔνα βασικὸ μεροκάματο στὶς δασικὲς ἐργασίες. Ἡ λύση θὰ βρεθῇ ἀν ἐξασφαλισθῆ στὸν ντόπιο πληθυσμὸν ἢ δυνατότητα νὰ μετάσχῃ στὸ μοίρασμα τῶν κερδῶν, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση τοῦ δασικοῦ μας πλούτου σὰν μέτοχος τῆς δευτερογενοῦς δασικῆς παραγωγῆς (ἐμπορίας ἢ βιοτεχνίας ἔυλου) καὶ ἀκόμα παραπέρα σὰν ἐργάτης τῆς. Ἐτσι θὰ δεθῇ ὁ δρεινὸς πληθυσμὸς μὲ τὰ δάση, κι' ἔτσι θὰ φυλαχθῇ

τὸ δάσος ἀπὸ κάθε ἔχτορό του (γίδες, ποιμενοκτηνοτρόφους, κατότροπους ὑλοτόμους κλπ.) καὶ ἔτσι ἀκόμα θὰ διατηρηθῇ στὸ διηνεκὲς τὸ δάσος, σὰν πηγὴ πλούτου ἀναπτυσσόμενη καὶ ἐπεκτεινόμενη διαρκῶς.

Αὐτὸ πρακτικὰ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ ἂν οἱ δρεινοὶ πληθυσμοὶ μὲ τὶς δργανώσεις τους συμμετάσχουν στὸν φορέα τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς βιομηχανοποίησης τῶν προϊόντων τῶν δασῶν μας. Τέτοιος φορέας μποροῦσε νὰ εἴναι μιὰ τοπικὴ ἐταιρία μεσαίων κεφαλαίων στὴν ὅποια θὰ συμμετέχουν τὸ Ἑλληνικὸ Δημόσιο (σὰν ἴδιοκτήτης τοῦ 65% τῶν δασῶν), οἱ δργανώσεις (γεωργοδασικοὶ συνεταιρισμοὶ) τῶν δρεινῶν παραγωγῶν τόσο τῆς ἐπαρχίας μας δσο καὶ τοῦ Ζαγορίου (γιατὶ μὲ τὸ Ζαγόρι, στὰ θέματα αὐτὰ δπως καὶ τὸν Τουρισμό, παρουσιάζουμε μιὰ ἐνότητα, γιὰ τὴν ὅποια θὰ ωλήσουμε σ' ἄλλο μας ἀρθρο) σὰν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα (σὰν πιστωτικὸ ἵδρυμα). Ο φορέας αὐτός, μὲ κεφάλαια, πεῖρα καὶ ἐνδιαφέρον, θὰ μπορέσῃ ν' ἀντιμετωπίσῃ μὲ ἐιπτυχία τὰ τεράστια τεχνικά, οἰκονομικὰ καὶ ἄλλα προβλήματα τὰ ὅποια θὰ προκύψουν ἀπὸ τὸ δλο θέμα τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἐκμετάλλευσης ἄλλα καὶ τῆς ἀνανέωσης τῶν δασῶν τῆς ἐπαρχίας μας.

Β': Τὸν παλιότερο καιρὸ πίστευαν ὅτι τὰ δάση ἀποδίδουν ἀγαθὰ μετὰ ἀπὸ πενήντα ἥ καὶ ἑκατὸ χρόνια. Σήμερα δμως τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Η πεῖρα τῶν ἄλλων χωρῶν δείχνει ὅτι ὑπάρχουν ταχναυξῆ φυτά, ποὺ ἀποδίδουν μέσα σὲ 5—10 χρόνια. Π.χ. οἱ φυτεῖες εύκαλύπτου παράγουν ξυλεία κυτταρίνης καὶ χάρτου, ίνοσανίδων, μοριοσανίδων, τεχνητῶν ίνῶν καὶ μεταλλείων μέσα σὲ 5—7 χρόνια. Οἱ φυτεῖες λεύκας μέσα σὲ 8—10 χρόνια. Οἱ φυτεῖες εἰδικῶν ταχναυξῶν κωνοφόρων μέσα σὲ 10—15 χρόνια. Στὴ δεύτερη μάλιστα περίοδο, ἥτοι ἀντίστοιχα μετὰ 6—20, 10—14, 20—30 χρόνια ἥ τὴν τρίτη περίοδο, τὰ παραπάνω δέντρα παράγουν τηλεφωνικοὺς στύλους, στρωτῆρες σιδηροδρόμων, παρκέτα καὶ ἄλλη ξυλεία κατασκευῶν, ἥ ξυλεία ἐπενδυμάτων, ἀντικολλητῶν (κόντρα πλακὲ κλπ.) καὶ πριστή ξυλεία.

Εἶναι φανερὸ λοιπόν, ὅτι ἡ ἀναδάσωση σὰν καλλιέργεια εἶναι πάρα πολὺ συμφέρουσα ἐπιχείρηση καὶ ἀφήνει ὑψηλὰ εἰσοδήματα. Οἱ ἄδειες πλαγιές, τὰ ἄγονα κατηφορικὰ χωράφια, οἱ ποταμιές τῆς ἐπαρχίας μας, κλπ., χρόνο μὲ τὸ χρόνο πρέπει νὰ ἔξαφανισθοῦν δλοκληρωτικά. Καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐπαρχία μας καὶ τὸ Ζαγόρι ἕνα συνεχόμενο δάσος. Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Δασαρχείου Κονίτσης (ἥ πλευρὰ Δημοσίου) νὰ ἐγκατασταθῇ στὰ χωριά μας πυκνὸ δίκτυο πειραματικῶν δενδρῶν (ἀριπορέτα) καὶ σποροπαραγωγικῶν φυτωρείων, γιὰ εὐρὺ πρόγραμμα ἀναδάσωσης. Νὰ ἀναζωτυφωθοῦν σὲ μιὰ νέα μορφὴ ἀγροτοδασικὴ οἱ συνεταιρισμοὶ τῶν χωριῶν τῆς ἐπαρχίας μας καὶ τῆς ἐπαρχίας Ζαγορίου, κάνοντας μιὰ ἐνωση μέσα στὴν Κόνιτσα, ποὺ θὰ κινήσῃ τὴν δλη ὑπόθεση, θὰ ὑποδείξῃ τὶς ἀναδασωτέες ἐκτάσεις, θὰ κλιμακώσῃ χρόνο μὲ τὸν χρόνο τὴν δουλειὰ ἀνάλογα μὲ τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους καὶ θὰ ἀναλάβῃ τὸ δλο ἔργο, ἀπὸ ἀπόψεως ἀνθρωπίνου παράγοντος. Η Ἀγροτικὴ Τράπεζα (τὸ "Τποκατάστημα Κονίτσης) θὰ μελετήσῃ τὴ δανειοδότηση ἐνὸς τοπικοῦ φορέα, μιᾶς ἐταιρίας ἃς ποῦμε, τῆς μορφῆς ποὺ εἴπαμε παραπάνω, σὲ σημεῖο ὥστε τελικὰ στὴν δλη ὑπόθεση νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀκόμα καὶ τὰ σύγχρονα μηχανικὰ μέσα, ποὺ θὰ ἀντικαταστήσουν τὰ ἀνθρωπίνα χέρια ποὺ τυχὸν θὰ λείπουν ἀπ' τὴν ἐπαρχία

ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΩΝΙΤΣΗΣ

ΤΟῦ κ. Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Τὰ ὄνόματα τῶν γυναικῶν ποὺ διετέλεσαν ἐπιστάτριες «παιδονόμοι» στὰ Σχολεῖα τῆς Κονίτσης στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, τὰ περισσότερα μᾶς εἶναι ἄγνωστα. Στὴν ἀπάνω Κόνιτσα συναντοῦμε πρώτη τὴν Ἀννα Μπούτκαινα ὡς τὰ 1888, καὶ κατόπι τὴν Ἐλένη (Πούλια) Κ. Μίχου ἥ Σταύρου τὸ γένος Τατσιοπούλου ὡς τὰ 1905. Ἐπειτα συναντοῦμε τὴν Βασιλικὴ Μ. Παπᾶ ὡς τὰ 1906, καὶ κατόπι συνεχῶς τὴν Ἐλένη Γ. Τζέτη.

Στὴν κάτω Κόνιτσα πρώτη ἐπιστάτρια ἦταν ἡ Θώμαινα ἥ Κατσιούλους ὡς τὰ 1909, δεύτερη ἡ Βαρβάρα Μουλιαμᾶ ὡς τὰ 1911, καὶ τρίτη ἡ Ρήνα τοῦ Τσάπη.

ΠΟΡΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος ἔγραψαν οἱ, Λαμπρίδης, Γονιός, Ἀγγ. Παπακώστας, Ἡ. Λυμπερόπουλος, Σ. Γκατσόπουλος, καὶ ἄλλοι· ἀλλὰ εἶναι ἀνεξάντλητο. Θὰ γράψωμε καὶ ἐμεῖς μερικά, προσπαθώντας κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ μὴν πολυεπεκταθοῦμε.

Εἶναι γνωστοὶ οἱ παλαιώτεροι εὔεργέτες, Παναγιώτης Ζαΐρας παπλωματάς, καὶ Τατσέτας, μὲ δαπάνη τῶν ὅποιων πρωτοϊδρύθηκε στὰ 1784 σχολεῖο στὴν κάτω Κόνιτσα.

Ἄλλοι μεγάλοι εὔεργέτες «Λασοθέται» εἶναι οἱ ἔξῆς:

Ο Δημήτριος Κονιτσιώτης πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ο Ἰωάννης Μάνθου Κονιτσιώτης, ἀφῆσε γιὰ τὰ Σχολεῖα τῆς Κονίτσης στὰ 1807 6.000 ἀσιγνάτσες. Ο Μιχαὴλ Διαμάντης ἥ Δημητρίου Κονιτσιώτης ἐκληροδότησε ἐπίσης στὰ 1811 2,575 ἀσιγνάτσες. Ο Παναγιώτης

Χατζηνίκου ἐπίσης ἀφῆσε 1428 ρούβλια. Ο Ζήσης Καραπάνος στὰ 1828 ἐκληροδότησε 27.000 γρόσια τὰ ὅποια μὲ τοὺς τόκους των ἔγνων 40.000. Ο ιερομόναχος Ἀγάπιος Μπαταούλης στὶς 20 - 1 1877 ἀφῆσε στὰ εύαγη ἰδρύματα τῆς Κονίτσης 2.492 δραχμές. Ο Μιχαὴλ Διαμάντου ἐκληροδότησε 1786 ρούβλια. Ἐπίσης καὶ ὁ Δημήτριος Χάμζος ἥ Διαμαντῆς στὰ 1880 ἐκληροδότησε 16.000 γρόσια.

Ο Δημήτριος Διαμάντη Δερδέκης προσέφερε στὶς 15.9.1881 27.000 δραχμές στὰ Σχολεῖα τῆς Κονίτσης συνοδευόμενες ἀπὸ τὴν ἀκόλουθη συγκινητικὴ καὶ γεμάτη ἔθνικὸ παλμὸ καὶ φλόγα ἐπιστολή του:

«Ἐντιμοί καὶ Κύριοι Συμπολῖται τῆς Πόλεως Κονίτσης χαίρετε.

Ἐλαβον τὸ ἀγαπητόν σας διὰ τοῦ Κυρίου Χ. Π. Φλώρου ἀπὸ τὰς 19 τοῦ παρελθόντος Αύγούστου καὶ σᾶς εύχαριστῷ ὅπου μὲ ἐνθυμήθητε.

Κύριοι, ἐγὼ τὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον ἔτρεφον διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα τῆς Πατρίδος μου τοῦτο ἥτον ἐκ νεαρᾶς μου ἡλικίας, καὶ ἐπιτέλους ἥλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Σχεδὸν ἔφθασα τὸ ἔξηκοστὸν πέμπτον τῆς ἡλικίας μου, καὶ οὕτω ἀπεφάσισα καὶ ἔστειλα εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος φράγγα χιλιάδες 24.000 καὶ ὁ τόκος τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ κατὰ τὰς διαταγάς μου θέλη ἔξακολουθήσῃ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, καθὼς θὰ ἔχετε γράμμα μου, τὸ γράμμα ἔσταλη διὰ τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τοῦ Βουκουρεστίου, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω ἂν τὸ ἐλάβατε, καὶ τότε θέλετε πληροφορηθῆτε ἀρκετά. Τὸ ἀνωτέρω γράμμα ἔγραφη εἰς τὰς 30 Ιουλίου τοῦ παρελθόντος. Ἄμα λάβε-

μας. Μέσα στὸ πλαίσιο αὐτό, ἥ μετατροπὴ τῆς Ἀναγνωστοπούλειου Σχολῆς σὲ Μέση Δασοκομικὴ Σχολή, ὅπως γράψαμε σὲ προηγούμενο ἀρθρό μας, θὰ ἦταν ἔνα κι ἔνα γιὰ τὴν πλαισίωση τοῦ φορέα μὲ εἰδικευμένους τεχνικούς. Κι' ἀκόμα, ἥ ἴδρυση πριστηρίου καὶ ἀλλων σχετικῶν βιοτεχνιῶν μέσα στὴν Κόνιτσα ἥ σ' ἄλλο κέντρο, θὰ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἀμεσες ἐπιδιώξεις αὐτοῦ τοῦ φορέα.

Γιὰ τὸν δρεινὸν χῶρο τῆς ἐπαρχίας μας, βέβαια, ἥ λύση τοῦ προβλήματος δὲν σταματάει ἐκεῖ. Εἶναι θέμα ἀνάπτυξης παράλληλα ἀλλὰ καὶ συνεπακόλουθα τῶν παραπάνω, τοῦ Τουρισμοῦ καὶ τῆς Βιοτεχνίας, ποὺ θὰ συμπληρώσουν τὸ εἰσόδημα τῶν κατοίκων. Γι' αὐτὰ ὅμως θὰ μιλήσουμε σὲ ἄλλο ἀρθρό.

τε τὸ ἐπίσημον γράμμα μου ἀπαντήσατε ἐγκαίρως. Ἐπιζῶν δὲν θέλω παύση (ἄν ἔχω ἀκόμη ζωὴν) παρὰ τοῦ Ὅψιστου ἀκόμη θέλω φανεῖ εὐεργέτης. Διὰ τὰς εἰκόνας τὰς ὅποιας μοῦ γράφετε δταν γίνουν σᾶς τὰς στέλλω. Λείπω ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν μου Πατρίδα χρόνους 42, καθὼς ἀνωτέρω λέγω, ἔχω μεγάλην ἀγάπην διὰ νὰ ἔλθω αὐτοῦ νὰ ἀποθάνω. Σκοπὸν ἔχω μετὰ τὸν ἔρχομενον Ἰούνιον νὰ ἔλθω ἄν καὶ ἔχω ἡμέρας παρὰ τοῦ Ὅψιστου, καὶ ὑποσημειοῦμαι μὲ τὸ ἀνῆκον.

1881 Σεπτεμβρίου 15 Βουζαίον
‘Ο ύμετερος καὶ ἀχώριστος πολίτης
Δημήτριος Διαμάντη Δερδέκπης».

‘Ο Νικόλαος Τατσιόπουλος ἐκληροδότησε μίαν οἰκίαν ἀξίας 12.000 γροσίων. ‘Ο δὲ Δημήτριος Διαμάντη Κολιός 11.280 δραχμές, κ.ά.

Ἐμμεσοὶ δὲ εὐεργέτες τῶν Σχολείων εἰναι καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ παλαιοὶ Κονιτσιῶτες ποὺ ἀφιέρωσαν τὴν περιουσία των στὴν ἐκκλησία, οἵτιδ τὰ ταμεῖα ἐκκλησιῶν καὶ Σχολείων ἥταν ἐνωμένα κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἄς ἀναφέρωμε τοὺς κυριωτέρους. ‘Ο Δημήτριος Γ. Δόσης ἀφιέρωσε μὲ διαθήκη του 100 ὁθωμ. λίρες, ἡ Μαρίνα Π. Μπεκιάρη 1550 δραχμές, ἡ Ἰωάννα Ν. Τατσιόπουλου 60 λίρες, ὁ Βασίλειος Ι. Καλογήρου τὴ βιβλιοθήκη του καὶ 1700 δραχμές, ὁ Ἀναστάσιος Ἀθ. Γουσγούνης ἔνα μαγαζὶ ἔνα σπίτι, διάφορες δυμολογίες καὶ 2.988 δραχμές, οἱ Παῦλος καὶ Εύανθια Γούναρη 10 λίρες τουρκ. καὶ 1350 δραχμές, ὁ Δημήτριος Λιάμπεης 50 λίρες, ὁ Ἰωάννης Λώλος 1000 δραχμές, ἡ Παρασκευὴ Κώστα Ζτράδου 25 λίρες, ἡ Ρούσιω Κυρίτσαινας 21 λίρες καὶ μισή, ἡ Αίκατερίνη Γ. Χαρίση 13 λίρες, ἡ Ἐλένη Β. Παντούλα ἔναν κῆπο, μιὰ καλύβα καὶ ἔνα ἀμπέλι, ὁ Κων/νος Γούναρης 1.600 γρόσια, ὁ Πέτρος Ἀναστασίου 20 λίρες, ἡ Ρήνα Ρουσιάμβεη ἔνα σπίτι καὶ ἔναν κῆπο, ἡ Μάρθα Παπαγεωργίου Καρέλου ἔνα σπίτι μὲ δύο κήπους ἀξίας 15 λιρῶν, ἡ Ειρήνη Ι. Φλώρου 30 λίρες· καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐδώρησαν διάφορα ἄλλα — κυρίως μικρότερα — ποσά, ἀλλὰ δὲν μᾶς παίρνει ὁ χῶρος νὰ ἀπαριθμήσωμε τὰ ὄνοματά των, ἵσως τὸ κάνωμε ἄλλοτε σὲ εἰδικὴ ἔργασία.

Πρέπει νὰ τονίσωμε ἴδιαιτέρως πῶς οἱ Κονιτσιῶτες προσέφεραν πάντοτε — καὶ ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων — κατὰ δύναμιν δικαίων γιὰ τὴ δημιουργία καὶ συντήρηση τῶν Σχολείων των. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀγίου Κοσμά τοῦ Αίτωλοῦ ἀκόμη οἱ Κονιτσιῶτισσες προσέφεραν τὰ κοσμήματά των, καὶ ἀργότερα ἐπλήρωναν δλοι πρόθυμα διάφορους φόρους καὶ συνεισφορές, δπως π.χ. 1% ἐπὶ τῷ προϊκῷ, γενικὴ ἐτησίᾳ ἐρανικὴ εἰσφορὰ δλοι οἱ ἀρχηγοὶ οἰκογενειῶν πλὴν τῶν ἐντελῶς ἀπόρων, φόρο ἐπὶ τῶν πωλουμένων λαμπάδων καὶ κηριῶν, εἰσφο-

ρὲς γάμων καὶ βαπτίσεων, ἔριχναν φιγοῦρα στὸ δίσκο τῆς ἐκκλησίας οἱ ξενητεμένοι ποὺ ξαναγύριζαν στὴν πατρίδα, δπως καὶ οἱ ἀρχοντες ἔριχναν κάθε πρωτοχρονιά, καὶ τέλος ἐπλήρωναν οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν διδακτρα. “Ἄλλοι πόροι συντηρήσεως τῶν Σχολείων τῆς Κονίτσης ἥταν οἱ εἰσφορὲς (ύποχρεωτικὲς καὶ προαιρετικὲς) τῶν Ἱερῶν Μονῶν Βελλάς καὶ Στομίου, καὶ τῶν ἐκκλησιῶν Ἀγίου Νικολάου καὶ Ἀγίων Ἀποστόλων, καθὼς καὶ οἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τοὺς βοσκότοπους τῆς Καρουτιᾶς Παλιογορίτσας καὶ Ἀμαριοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ δικαιώματα τοῦ ποτιστικοῦ νεροῦ τῆς Τοπόλιτσας.

Ἐκτὸς δμως ἀπὸ δλους τοὺς πόρους ποὺ προαναφέραμε, δσες φορὲς οἱ Κονιτσιῶτες ἥθελαν νὰ προαγάγουν τὰ Σχολεῖα των, ἥ νὰ συμβάλουν στὴν ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τους, ἔκαμναν καὶ ἄλλες ἐκτακτες προαιρετικὲς συνεισφορές, δπως μαρτυροῦν καὶ τὰ διάφορα ἔγγραφα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀπὸ τὰ ὅποια δημοσιεύομε τὸ ἀκόλουθο:

«Κατάλογος

Συνδρομῆς πρὸς διατήρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου.

- 1) Ἀγιος Βελλᾶς λίρας ὁθ. χρυσᾶς 15, 2)
’Ιωάννης Φλώρος λιρ. 5., 3) ,Αδελφοὶ Δόβα λιρ. 2. 4) Σπύρος Πατέρας λιρ. 2. 5) ’Ιωάννης Πρίγκος λιρ. 3. 6) Χριστόδουλος Πύρρου λιρ. 2. 7) Μίχος Γκούσκουνου λιρ. 1. ἥτοι σύνολον λίρας ὁθ. χρυσᾶς τριάκοντα ἀριθ. 30.

Κόνιτσα τῆ 5 8βρίου 1880.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνω προαιρετικῆς ἡμῶν συνδρομῆς προβάντες σήμερον εἰς διορισμὸν Ἑλληνος διδασκάλου τοῦ Κυρ. Βασίλειου Ἀθ. Ρούση κατοίκου ἐνταῦθα, ὑποσχόμεθα οἱ ὑποφαινόμενοι, ἵνα τὸ διατυπωθὲν ἀνω ποσὸν μετρήσωμεν προθύμως καὶ ἀνενδιάστως τῷ είρημένῳ διδασκάλῳ εἰς δόσεις τρεῖς, καὶ ὑποφαινόμεθα.

Κόνιτσα τῆ 5 8βρίου 1880.

+ ‘Ο Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Βασίλειος ὑπόσχεται».

(Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπογραφὲς τῶν ὑπολοίπων ἔξη).

Κατὰ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1897, οἱ εἰς Ἀθήνας διαμένοντες Κονιτσιῶτες, ἰδρυσαν καὶ φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότητα, μὲ πρόεδρο τὸν Ἀριστοτέλη Ρωμαΐδη, Γραμματέα τὸν Ἀριστοτέλη Σ. Πατέρα, καὶ Ταμία τὸν Ματθαίο Μακαριάδη. Εἶχαν δὲ καὶ σὲ ἄλλεις πόλεις ἀντιπροσώπους, δπως τοὺς ἀδελφοὺς Μοιρούλη στὸ Βουκουρέστι, τοὺς Παναγιώτη καὶ Δημήτριο Καχτίτση στὸν Πύργο Ἡλείας, καὶ ἄλλοι· καὶ ἔκαμναν εἰσφορὲς μὲ τὶς ὅποιες ἀγόραζαν βιβλία καὶ γραφικὴ ὄλη γιὰ τοὺς ἀπόρους μαθητές, καθὼς καὶ χάρτες, εἰκόνες, ἐποπτικὰ δρυγανα, καὶ διάφορα ἄλλα χρήσιμα εἶδη γιὰ τὰ Σχολεῖα τῆς ίδιαιτέρας πατρίδος των.

Πολλὲς φορὲς παρετηρήθησαν καὶ διαχειριστικὲς ἀνωμαλίες γύρω ἀπὸ τοὺς πόρους καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν Σχολείων τῆς Κονίτσης, καὶ νομίζομε ὅτι πρὸς χάριν τῆς ιστορίας πρέπει νὰ ἀναφέρωμε ὄρισμένες ἀπ' αὐτές.

Κατὰ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1884, ὁ Δημήτριος, Ἡγουμενίδης καταγγέλλει μὲ ἀναφορά του πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Βασίλειο, ὅτι ὁ ἐπὶ τέσσερα ἔτη 1878 - 1882 διατελέσας ἐφοροταμίας Παναγιώτης Σ. Ρούβαλης κατεχράσθη κοινοτικὰ χρήματα. Ἀλλὰ ὁ Ρούβαλης ἀνταπαντώντας τὸν προκαλεῖ νὰ ἔρθῃ σὲ δημοσίᾳ ἀντιπαράσταση μαζὶ του προσκομίζοντας συγκεκριμένα στοιχεῖα· καὶ δηλώνει ὅτι ἂν ἀποδειχθῇ καταχραστὴς ἐνὸς ὄρισμένου ποσοῦ νὰ πληρώσῃ τὰ τετραπλάσια. Ἡ ὑπόθεση φαίνεται πῶς σταμάτησε ὡς ἐκεῖ, διότι ὁ Ἡγουμενίδης δὲν ἐτόλμησε νὰ συνεχίσῃ. Ἀλλὰ καὶ πῶς μποροῦσε, ἀφοῦ ὁ ἴδιος προηγουμένως εἶχε ὑπογράψει τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ Ρούβαλη — ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς μέλους τῆς ἑξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς — ὡς «καλῶς καὶ ὅρθῶς ἔχοντα»;

Στὶς 10.7.1887 οἱ ἐφοροὶ τῶν Σχολείων τῆς Κονίτσης, Παν. Ρούβαλης, Κων. Χ. Τσιγαρίδας, καὶ Πέτρος Κ. Ζαφείρης, μὲ ἀναφορά τους πρὸς τὸν Πατριάρχη — ἀφοῦ ἀναφέρθηκαν πρηγουμένως χωρὶς ἀποτέλεσμα πρὸς τὸν Μητροπολίτη Ἰωαννίνων Σωφρόνιο — παραπονοῦνται ὅτι ὁ «ἄφιλόμουσος καὶ φωτοσβέστης» ἐπίσκοπος Βασίλειος κατακρατεῖ ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη τοὺς εἰσπραχθέντας ἐπὶ τῶν προικῶν φόρους καθὼς καὶ ἄλλα μικροποσά, πρὸς βλάβην τῆς λειτουργίας τῶν Σχολείων. Ἐπειτα δὲ ἀπὸ πολλὲς παρόμοιες ἀναφορὲς καὶ πολυετεῖς ἀγῶνες, τοῦ ἀπέσπασαν 10.000 γρόσια, ὅπως ἀναφέρει σὲ μιὰ ἔκθεσή του τοῦ ἔτους 1899 ὁ Παν. Σ. Ρούβαλης.

Στὶς 10 Ἰουλίου 1890, καὶ 3 Φεβρουαρίου 1891 πάλι, οἱ ἐφοροὶ τῶν Σχολῶν τῆς Κονίτσης ἐνάγουν τὸν ἡγούμενον τῆς Μονῆς Βελλᾶς Γρηγόριον Ζείνον ἐνώπιον τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου ὡς καθυστεροῦντα ἀπὸ τοῦ 1885 διακόσιες πενήντα λίρες (50 ἑτησίως) μαζὶ μὲ τοὺς τόκους των, τὶς ὅποιες ἔπρεπε νὰ εἶχε παραδώσει πρὸς τὰ Σχολεῖα τῆς Κονίτσης, ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῆς Μονῆς, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1459 τῆς 15ης Μαρτίου 1885 πατριαρχικὴ ἀπόφαση.

Στὴν πρώτη συνεδρίαση τῆς 8ης Φεβρουαρίου 1891 ἔγινε ἀναβολὴ τῆς δίκης, γιὰ νὰ προσαχθῇ τὸ ἔγγραφο τῆς πατριαρχικῆς ἀποφάσεως. Καὶ προσήχθη τὸ ἔγγραφο αὐτὸς στὴ δεύτερη συνεδρίαση τοῦ δικαστηρίου στὶς 11 τοῦ ἴδιου μηνὸς· ἀλλὰ καὶ πάλι ἐπηκολούθησε νέα ἀναβολὴ γιὰ τὴν 15η Φεβρουαρίου 1891, διπότε ἀπεφασίσθη νά... κλητευθῆ! ὁ ἐναγόμενος ἡγούμενος ὁ δοποῖος δὲν εἶχε... κλητευθῆ ἄγνωστο γιὰ ποιό λόγο.

Τέλος δέ, στὶς 18 τοῦ ἴδιου μηνὸς γίνεται

τετάρτη συνεδρίαση, κατὰ τὴν ὅποιαν ἀγνοοῦμεν ἃν παρουσιάστηκε ὁ κατηγορούμενος (ὁ ἐναγόμενος ἡγούμενος δηλαδή), ἀλλὰ ἀπερίφθη ἡ ἀγωγή· «ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγῳ αἴτησις αὐτῶν (τῶν Σχολικῶν ἐφόρων) δὲν εἶναι γεγραμμένη ἐπὶ χαρτοσήμου — πολὺ ἀργὰ τὴν ἐπρόσεξαν —, καὶ ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ δὲν γίνεται μνεία τῆς διαμονῆς καὶ τῆς ὑπηκοότητος τῶν ἐναγόντων καὶ τοῦ ἐναγομένου».

Στὸν κώδικα ἀποφάσεων τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου Κονίτσης δὲν ξαναβρίσκουμε δυστυχῶς πλέον τὴ συνέχεια διότι τὸν Ἰούλιο τοῦ 1891 τελειώνει αὐτὸς τὸ βιβλίο, καὶ δὲν ὑπάρχει ὁ ἐπόμενος Κώδικας στὰ ἑδῶ Μητροπολιτικὰ ἀρχεῖα. Πάντως ὅμως, ἃν καὶ δὲν ὑπάρχει ὁ κώδικας, ἔχομε ἄλλες πηγὲς ἀπὸ τὶς ὅποιες θὰ δώσωμε μὲ λίγα λόγια τὴ συνέχεια τῆς ὑπόθεσεως.

Οἱ πρόκριτοι τῆς Κονίτσης ἀποτάνθηκαν μὲ ἀναφορά των στὶς 2 Μαΐου 1891 στὸν Μητροπολίτη Ἰωαννίνων Γρηγόριο — κατηγορούντες μάλιστα καὶ δι' «όλιγωρίαν» τὸν ἐπίσκοπο Βασίλειο — καὶ ἐκεῖνος τοὺς ἀπάντησε στὶς 23 τοῦ ἴδιου μηνὸς μὲ ἀοριστολογίες καὶ ὑποσχόμενος ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ νὰ τοὺς δοθῆ τὸ ποσὸν τῶν πενήντα λιρῶν, τὸ ὅποιο ὅμως δὲν ἐδόθη· διότι στὶς 16 Νοεμβρίου 1891 οἱ ἐφοροεπίτροποι καὶ πρόκριτοι τῆς Κονίτσης καταφεύγουν μὲ ἀναφορά των, στὰ Πατριαρχεῖα καὶ ζητοῦν τὴν καταβολή του ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βελλᾶς ὄφειλομένου, ἀλλὰ κατακρατουμένου, πρὸς τὰ Σχολεῖα τῶν ἐπιδόματος, ἐπικαλούμενοι καὶ πάλι τὴν προαναφερομένη Πατριαρχικὴ ἀπόφαση ὑπ' ἀριθμ. 1459 τῆς 15ης Μαρτίου 1885. Καὶ τώρα μάλιστα, κατηγοροῦν ἀνοιχτὰ πλέον τὸν ἐπίσκοπο. «Ο θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ἡμῶν κύριος κύριος Βασίλειος, διαχειρισθεὶς μετὰ τοῦ Ἡγουμένου τὰς προσόδους τῆς ἐν λόγῳ Ἱερᾶς Μονῆς Βελλᾶς, ἐπὶ πενταετίαν ὀλόκληρον ἀπόσχε τοῦ νὰ δώσῃ τὴ Κοινότητι ἡμῶν τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα πρὸς συντήρησιν Παρθεναγωγείου, μολονότι πολλάκις ἐζητήθη παρ' ἡμῶν καὶ διὰ ζώσης καὶ δι' αἰτήσεως ἡμῶν ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1890, καὶ δὲν εἰσηκούσθημεν τελείως».

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν «εἰσηκούσθησαν» οὕτε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἐπὶ δεκατέσσερεis περίπου μῆνες, καταφεύγουν καὶ πάλι γιὰ τὴν ἴδια ὑπόθεση οἱ ἐφοροὶ καὶ πρόκριτοι τῆς Κονίτσης (πρὸς τὴν πανσέβαστον Μητέρα καὶ Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν), καὶ πρὸς τὸν «Παναγιώτατον καὶ θειότατον Δέσποτα τὸν Πατριάρχη». Πλὴν ὅμως οὕτε φωνὴ οὕτε ἀκρόασις καὶ στὴ δεύτερη αὐτὴ ἀναφορά των τῆς 18ης Ιανουαρίου 1893. Καὶ ἐπανέρχονται μὲ τρίτη ἀναφορὰ στὶς 25 Φεβρουαρίου 1894 πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα. Ἀλλὰ αὐτὴ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Καὶ ἐνῷ οἱ διάφοροι Πατριάρχες ἀνεβοκατεβαίνουν στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο τῆς

Η ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΣΤΗ ΚΟΝΙΤΣΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1940

Τοῦ κ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

‘Ο άνταποκριτής μας στὴν Κόνιτσα καὶ συνεργάτης μας κ. Α. Εύθυμιου, μᾶς ἀπέστειλε τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενο ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ‘Ημερολόγιο τοῦ ἀείμνηστου Ἀλεξάνδρου Οἰκονομίδου, γραμματέως τῆς Κοινότητος Κονίτσης. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τονίσουμε τὴν ἀξία αὐτοῦ τοῦ καθ’ ὅλα αὐθεντικοῦ χρονικοῦ, ποὺ μᾶς ἐπικαναφέρει μὲ τὴν ζωντανιά του στὶς δύσκολες ἀλλὰ ἡρωϊκὲς ἔκεινες ἡμέρες ποὺ πέρασαν οἱ κάτοικοι τῆς Ἐπαρχίας μας. Ἐμεῖς περιοριζόμαστε μόνο, νὰ τὸ δώσουμε ἀτόφιο, τὸ κείμενο (μὲ τὶς ἐλάχιστες περικοπὲς ὄνομάτων, ποὺ ἔκαμε γιὰ λόγους εὔνοήτους ὁ ἀνταποκριτής μας) ἔτσι, γιὰ νὰ μᾶς μεταδόσῃ στὸ ἀκέραιο τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ἐποχῆς ἔκεινης.

1η ἡμέρα πολέμου ‘Ελλάδος - ’Ιταλίας : “Ωρα 5 π.μ. ἔναρξις πολέμου ‘Ελλάδος - ’Ιταλίας. Κανονιοβολισμοὶ πυκνοὶ συνεχῶς ἀπὸ τῆς νυκτὸς συνετάρασσον τὸ λεκανοπέδιον Μπουραζανίου Κονίτσης. “Ολην τὴν ἡμέραν γενικῶς οἱ κάτοικοι διῆλθον μὲ ἀγωνίαν. Τὸ ἐσπέρας οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι συσκεφθέντες εἰς τὴν Ἐπαρχίαν ἀπεφάσισαν νὰ φύγουν διὰ νυκτὸς. Καὶ ὥραν 11 - 12 (τῆς νυκτὸς) ἔχοντες τὰ ζῶα ἔτοιμα ἀνεχώρησαν φύγδην - μίγδην χωρὶς νὰ πάρωσι μαζί των τίποτε. Τὰ γραφεῖα ἔμειναν ὅλα εἰς τὰς θέσεις των. ‘Ο Ταμίας καὶ ὁ Προϊστάμενος Τ.Τ.Τ. πῆραν τὰ χρήματα ὅλα μαζί των. 2α ἡμέρα (29 Οκτωβρίου Τρίτη). ‘Απὸ ὥραν 4 π.μ. ἦρξατο βροχὴ ὑπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἔπαυσαν οἱ κανονιοβολισμοὶ δι’ ὅλης τῆς ἡμέρας καθὼς καὶ ἡ βροχὴ. Παρέμειναν εἰς Κόνιτσαν ὁ Διοικ. χωρ.) κῆς κ. Τρίμπος μετὰ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ Λευθεριώτη καὶ τῶν χωροφυλάκων καὶ ἀγροφυλάκων τηροῦντες τὴν τάξιν. Νευρικότης καὶ συγκίνησις μεγίστη. Πρότασις διανομῆς τῶν στρατιωτικῶν ἀλεύρων κλπ. Διανέμεται ὅλος ὁ ἄρ-

τος. ‘Ο κόσμος διατελεῖ ἐν νευρικότητι. Οἱ ἐπιτήδειοι καὶ οἱ πτωχοί, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸν μέγα ἔθνικὸν κίνδυνον καραδοκοῦσι τὴν πρώτην εύκαιρίαν νὰ λεηλατήσωσι μᾶλλον. 3η ἡμέρα (30 Οκτωβρίου Τετάρτη). ‘Εξημέρωσε μὲ συνεχῆ ραγδαίαν βροχὴν δι’ δῆλης τῆς νυκτός. Τὸ πᾶν συνεταράσσετο· βρονταί, κανονιοβολισμοὶ κλπ. συνετάρασσον τὸ σύμπαν. Περὶ τὸ λυκαυγὲς ὁ κ. Τρίμπος ἤνοιξε τὰς ἀποθήκας ἀλεύρων στρατοῦ καὶ τὰς διέθεσεν εἰς σχεδὸν λεηλασίαν. ‘Η διαρπαγὴ ἐπεξετάθη βαθμηδὸν καὶ εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν καὶ Στρατῶνα. Εἰς μάτην προσεπάθη ὁ κ. Τρίμπος νὰ τοὺς συγκρατήσῃ. Διαρπαγὴ συγχρόνως ἐγένετο καὶ εἰς τὸ ‘Ορφανοτροφεῖον ἀπὸ τὴν νύκτα μερική. Οἰκτρὸν θέαμα!!! Παρετηρήθη ἀπὸ τῆς πρώτης ταύτης ἡμέρας. ‘Η ἔθνικὴ συνείδησις καὶ ὁ πατριωτισμὸς παρεμπερίσθησαν ἀπὸ πολλούς, καὶ δὴ τοὺς ἔργατούς. ‘Αλλὰ καὶ πολλοὶ δῆθεν καλοὶ πολῖται ἔδειξαν τὴν χειρίστην διαγωγήν. Περὶ ὥραν 1½ μ.μ. ἐνεφανίσθησαν ἐρχόμενοι εἰς τὴν πεδιάδα οἱ ’Ιταλοὶ (μέσω Δερβενίου). Τότε ὁ κ. Τρίμπος πυρπολεῖ τὸν Στρατῶνα, καὶ φεύγει μετὰ τῶν χωροφυλάκων καὶ ἀγροφυλάκων διὰ τῆς Ἀγίας Βαρβάρας πρὸς τὸ Στόμιον. ‘Ο ἀνθυπασπιστής του Γ. Λευτεριώτης χωρίζεται πρὸς στιγμὴν καὶ λαμβάνει ἄλλην κατεύθυνσιν πρὸς Πάπιγκον. Περὶ ὥραν 2 μ.μ. εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν ἔνα σῶμα ἐθελοντῶν ἀτάκτων Ἀλβανῶν μετὰ δέκα στρατιωτῶν ’Ιταλῶν μὲ ἐπικεφαλῆς ἔνα ταγματάρχην ’Ιταλόν. Τοὺς ὑπεδέχθησαν κάτω τοῦ Στρατῶνος. Εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν μέχρι τοῦ Κοινοτικοῦ Καταστήματος, καὶ ἔκειθεν μετὰ ὀλιγόστιγμον διαμονὴν διεμοιράσθησαν ἔξω εἰς ἐπικαίρους θέσεις. Τὴν στιγμὴν ἔκεινην ὅμας δέκα ’Αλβανῶν διευθυνθεῖσα πρὸς Δένδρον ἤνοιξε πύρ ἀνωθεν οἰκίας Γ. Παπᾶ ἐπὶ τίνα λεπτά. ”Ισως εἶδον τοὺς χωροφύλακας, ίσως καὶ πρὸς ἐκφοβισμόν. Τὴν ὥραν τῆς ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ

Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἀγῶνας καὶ οἱ ἀναφορὲς τῶν Κονιτσιωτῶν συνεχίζονται ώς τὰ 1903, ὅπότε δὲ Πατριάρχης Ἰωακεὶμ δ Γ’ ἀποφασίζει νὰ παραχωρήσῃ εἴκοσι μόνον λίρες ἐπησίως στὰ Σχολεῖα τῆς Κονίτσης ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῆς

Μονῆς Βελλᾶς, ὅπως ἐμφαίνεται ἀπὸ σχετικὴ ἐπιστολὴ του τῆς 11ης Νοεμβρίου 1903 πρὸς τὸν Μητροπολίτη Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Κωνσταντίνο τὸν Ἀράβογλου.

(Συνεχίζεται)

Κοινοτικού Καταστήματος διαμονής των δύο 'Αλβανοί είσελθόντες είς τὸ ἄνω διαμέρισμα τοῦ Κοινοτικοῦ Καταστήματος παρεβίασαν δύο - τρία κιβώτια τοῦ δωματίου ἀεραμύνης καὶ τοῦ Γραφείου, χωρὶς ὅμως νὰ εὔρουν τι. Τὴν εὔτὴν στιγμὴν παρεβίασαν καὶ τὸ ξενοδοχεῖον 'Αδελφῶν Παπαχρηστίδου.

31 Ο κ τ ω β ρ ί ο υ, Πέ μ π τ η. 'Εξημέρωσε μὲ τραγικὰς εἰδήσεις. Οἱ 'Αλβανοὶ ἐλεηλάτησαν τὸ 'Ορφανοτροφεῖον καὶ τὰ μαγαζεῖα 'Ηλία Γιανούλη καὶ Χρήστου Γιούσιου. 'Αφιξις 'Ιταλικῆς Χωροφυλακῆς. 'Εγκατεστάθη εἰς οἰκημα χωροφυλακῆς.

1 η Ν ο ε μ β ρ ί ο υ, Π α ρ α σ κ ε υ ή. 5η ἡμέρα πολέμου. 'Εσίγησαν οἱ κανονιοβολισμοί ἀλλὰ τὰ ἀεροπλάνα εἰς κίνησιν ἔκατέρωθεν.

2 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ, Σ ἀ 6 6 α τ ο ν. 6η ἡμέρα. 'Εξημέρωσε πάλιν μὲ ἐπανάληψιν τῶν κανονιοβολισμῶν, συνεχισθέντων. 'Αεροπλάνα πολλὰ ἀκατέρωθεν διῆλθον ἄνωθεν. Συνέχεια λεηλατήσεως τοῦ 'Ορφανοτροφείου. Κατάληψις Γραφείων 'Επάρχου πρὸς ἐγκατάστασιν ἄνωτέρων ἀξιωματικῶν 'Ιταλῶν κλπ.

3 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ, Κ υ ρ ι α κ ή. 7η ἡμέρα. Τὴν νύκτα ἐλεηλάτησαν τὴν οἰκίαν 'Αλεξ. 'Εξάρχου. 'Απὸ πρωῖας ἐπανελήφθησαν οἱ βομβαρδισμοί. (οὐχὶ πολὺ πυκνοὶ) τὴν μεσημβρίαν ἐσίγησαν. 'Αεροπλάνα διῆλθον. 'Επετάχθησαν 41 ζῶα, μετ' ἄλλων 10 - 15 ἀλβανικῶν, ἵνα μεταφέρουν τρόφιμα εἰς 'Ελεύθερον. 'Ανεχώρησαν 4ην μ.μ. ἐπὶ πληρωμῇ 6 φράγκων ἡμερησίως, ἐπανῆλθον ἀπαντά τὴν ἐπομένην.

4 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ. 8η ἡμέρα. 'Η νῦξ διῆλθεν ἥσυχος. Περὶ ὥραν 9½ π.μ. ἐπαναλαμβάνονται ἀραιοὶ κανονιοβολισμοί, Καλιμπάκιο κλπ. Περὶ ὥραν 12ην εἰσέρχονται εἰς Κόνιτσαν περὶ τοὺς 100 ποδηλατιστάς, (πιθανὸν ματοσυκλετισταί). 'Ακολούθως φθάνουν ἀρκετὰ μικρὰ τάνκς μὲ πολυθόλα, καὶ αὐτοκίνητα πολλὰ μεταφέροντα τρόφιμα, στρατὸν κ. λ.π. "Ἐρχονται καὶ πολλὰ μεταγωγικὰ ἐκ Μολίστης. Κίνησις μεγάλη 'Ιταλῶν συνεχίζεται μέχρις ἐσπέρας καὶ τὴν νύκτα. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, διῆλθον διάφορα ἀεροπλάνα. "Ἐκλεψαν τρόφιμα ἀπὸ οἰκίαν Σάββα Κυρτζόγλου. Καιρὸς καλός.

5 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ. Τ ρ ί τ η. Οη ἡμέρα. 'Απὸ πρωῖας πυκνοὶ κανονιοβολισμοὶ εἰς μέτωπον 'Αρίστης μέχρις ἐσπέρας ἀδιακόπως. 'Εξ 'Ελευθέρου ἥλθον τὴν νύκτα πολλοὶ 'Ιταλοὶ στρατιώται μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ 6 τραυματίαι μεταφερθέντες ἐκ ... 'Ο εἰς 'Ελεύθερον στρατὸς ἔξηντλημένος κατάκοπος πεινασμένοι διὰ ψωμί. Περιέφεραν τὰ σπίτια ζητοῦντες ψωμὶ (ἐπὶ πληρωμῇ). Κίνησις μεγάλη στρατιωτική. Ζῶα Κονίτσης μεταφέρουν

τρόφιμα κλπ., εἰς Πουρνιάν. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἔπαυσαν οἱ κανονιοβολισμοί. Διάδοσις ὅτι οἱ 'Ελληνες κατέλαβον τὴν Κορυτσᾶν.

6 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ, Τ ε τ ἀ ρ τ η. 10η ἡμέραν. Τὴν νύκτα διὰ πολλῶν αὐτοκινήτων μετέφεραν 200 καὶ πλέον ἐθελοντὰς 'Αλβανούς, στρατωνισθέντας εἰς τὴν Γεωργικὴν Σχολήν, ἐκ τῶν ὅποιων σήμερον τὸ ἐσπέρας πολλοὺς ἀπέστειλαν πρὸς 'Ελεύθερον. 'Απὸ πρωῖας πυκνότατοι κανονιοβολισμοὶ εἰς μέτωπον 'Αρίστης - Καλλιθέας - Καλ.μπάκι συνεχεῖς μέχρι μεσημβρίας τὸ ἀπόγευμα ἀραιώσαν. 'Αφίκοντο ἐκ Κορυτσᾶς ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ φασισμοῦ κλπ., οἱ δόποιοι ἐν γενικῇ συγκεντρώσει εἰς τὸ Κοινοτικὸν Γραφεῖον ὡμίλησαν περὶ τῶν καλῶν τῆς 'Ιταλικῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ φασισμοῦ, καὶ ὅτι νὰ ἄρωμεν τὸν φόβον πλέον ἐγγυώμενοι τιμὴν ζωὴν καὶ περιουσίαν. Τὴν νύκτα αὐτοκίνητα πολλὰ ἔφεραν στρατόν. κλπ.

7 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ, Π ε μ π τ η. 11η ἡμέρα. 'Απὸ 8ης πρωινῆς ἀραιοὶ κανονιοβολισμοὶ βαρεῖς πυκνούμενοι βαθμηδὸν συνεχίζονται ἕως ἀπόγευμα. Πτῆσις ἀεροπλάνων πέριξ τοῦ λόφου Προφήτης 'Ηλίας καὶ τὸ ἀπόγευμα ὑπεράνω τῶν οίκιων τῆς πόλεως. Εἴδησις ὅτι οἱ 'Ιταλοὶ ὑποχωροῦντες ἐκ Μολίστης μένουν εἰς Πλάκαν. Τὴν νύκτα κίνησις μεγάλη αὐτοκινήτων. Διάδοσις ὅτι ἀνεκατελήφθησαν Βούρμπιανη, Στράτσιανη, Μόλιστα, ὑπὸ 'Ελλήνων προχωρούντων πρὸς τὰ κάτω.

8 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ, Π α ρ α σ κ ε υ ή. 12η ἡμέρα. Συνεχίζεται ἀναχώρησις 'Ιταλῶν ἀραιοὶ κανονιοβολισμοί. "Ἐν ἀεροπλάνον κάμει πολλὰς πτῆσεις ὑπεράνω τῆς πόλεως, καὶ ἴδια τῆς πεδιάδος· ώσαεὶ προστατεύον τὴν ὑποχώρησιν τῶν 'Ιταλῶν. Τὸ ἀπόγευμα φθάνουν πολλοὶ 'Ιταλοὶ ὑποχωροῦντες ἀπὸ 'Αγιον Αθανάσιον, μὲ τραυματίας. Καταλαμβάνουν οἰκίας Μοΐρα καὶ Ταμείον εἰς Ταμείον ἐγκαθίσταται διαμαντῆς. 'Απηγορεύθη ἡ κυκλοφορία πολιτῶν εἰς ἀγορὰν κλπ. Διάδοσις ὅτι πλησιάζουν οἱ 'Ελληνες ἐκ Μολίστης καὶ Πεκλαρίου. Οἱ ὀνειροκρίται παίρνουν καὶ δίνουν.

9 Ν ο ε μ β ρ ί ο υ. Σ ἀ 6 6 α τ ο ν. 13η ἡμέρα. Νέον Μέτωπον. "Ωραν 8ην (π.μ.) ἀκούεται μάχη πρὸς τὸν 'Αγιον Αθανάσιον, πυκνοὶ τυφεκισμοὶ καὶ πυροβόλα. Κίνησις μεγάλη 'Ιταλῶν. Μεταφέρουν στρατεύματα καὶ φεύγουν, πολλοὶ φεύγουν, ώς καὶ τὰ λάφυρα τῶν 'Αλβανῶν φοβουμένων οἱ 'Ελληνες, οἵτινες εύρισκονται ἦδη ἄνωθεν τοῦ Πεκλαρίου. 'Απηγορεύθη ἀπολύτως ἡ κυκλοφορία πολιτῶν. Συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν 'Ιταλῶν οἱ ἀδελφοὶ Παπαχρηστίδου, Νικ. Ζδράβος (καὶ Χούσος;) Μάνθος Ράγγας καὶ λοιποί. 'Εστάλησαν τὴν ἐπομένην εἰς Λεσκοβίκιον. 'Ελπίς... μὲ περισσότερον φόβον. Βροχὴ ψιλὴ δι' ὅλης τῆς ἡμέ-

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΠΟΥΦΥΓΕ

Τῆς δ. ΕΛΕΝΗΣ Π.

...Αύγουστιάτικο πρωϊνό! "Ωρα γλυκειά ποὺ τὴ χρυσώνει ὁ ἥλιος μὲ τὶς ἀχτίδες του, σὰν ξεπροβάλλει πάνω ἀπ' τὰ ύπερήφανα ἔλατα τῆς Τύμφης. Ξυπνά ἡ φύση· τινάζει τὴ καταχνιά τῆς νύχτας. 'Ο κάμπος κάτω ἀστράφτει.

Κι ὅμως τὸ μονοπάτι ποὺ ὀδηγεῖ στὴν 'Αγία - Βαρβάρα μέσ' ἀπ' τὰ καταπράσινα χαμόκλαδα δὲν τὸ βρῆκε ἀκόμη ὁ ἥλιος· οἱ θάμνοι εἶναι ύγροι· κι ἀναδίνουν μίαν ὅμορφη βουνίσια μυρουδιά· πολύχρωμες πλουμιστὲς πεταλούδες φτερουγίζουν ἀπὸ δενδρὶ σὲ δενδρὶ καὶ λούζονται στὸ ζωογόνο φῶς!

"Ενας ἀδέσποτος κύρ - Μέντιος περνάει κάτω ἀπ' τὰ βαθύσκιωτα πλατάνια. Στέκεται κοντὰ στὴ κρύα, μαρμαρένια βρύση καὶ κυττάζει ἀνήσυχα γύρω, μ' ἐκεῖνα τὰ μεγάλα ἀθῶα μάτια του, τὰ γεμάτα ἀπορίᾳ· οἱ σκιὲς τῶν φύλλων παιχνιδίζουν ναζιάρικα στὴ γκριζόμαυρη ράχη του. Τὰ αἰώνια παιχνίδια τῆς ζωῆς!...

Τζιτζίκια χαρούμενα τίτιβίζουν στὰ χοντρὰ κλωνάρια τῆς γέρικης μουριᾶς. Αὔριο θάρητη ἡ κρύα χειμωνιά, μ' αὐτά δὲν τὰ μέλ-

ρας. 'Αεροπλάνον ούδεν. Μέτωπον Καλιμπάκιου μόνον 3 - 4 κανονιοβολισμοί. 'Ελάχιστοι κηδεύουν τὸν θανόντα Κων)νον Τσιγαρίδαν.

10 Νοεμβρίου. Κυριακή. 14η ἡμέρα. Περὶ 10 - 11 π.μ. εἰς δύο κανονιοβολισμοὶ Καλιμπάκι - 'Αρίστα. Πέντε ἔξη κηδεύουν τὴν Περιστέρω Θωμᾶ 'Ιωάννου. "Ωρα 3½ μ,μ, 6 - 7 κανονιοβολισμοὶ ἐκ τοῦ πυροβολείου 'Αηλιάς (,Ιταλῶν). 3 κο' δύο ἀεροπλάνα περιφέρονται πέριξ Προφήτου 'Ηλία ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν. "Εξοδος ἀπηγορεύθη. "Ερευνα 'Ιταλῶν δι' ὅπλα. 'Απόγευμα: ἄρχονται πυκνοὶ κανονιοβολισμοὶ εἰς Καλιμπάκιον, πυκνούμενοι περὶ τὸ ἐσπέρας καὶ μέχρι τῆς 7ης ἐσπερινῆς. Συγκέντρωσις πολλῶν 'Ιταλῶν ὀπισθοχωρούντων. Πολλοὶ 'Ιταλοὶ στρατιώται ζητοῦν ψωμὶ κλπ.

11 Νοεμβρίου, Δευτέρα. 15η ἡμέρα. Τρία ἀεροπλάνα ἐνεργοῦν πτήσεις διαφόρους. 'Απὸ πρωΐας ίταλικὸς στρατός (ἐκ τῶν ὑποχωρούντων) ἔξαπολύεται ἀγρίως εἰς τὰς οἰκίας, θραύει θύρας παράθυρα κλπ. καὶ διαρπάζει πάν τρόφιμον. 'Η διαρπαγὴ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς λοιπὰ εἴδη καὶ ἀντικείμενα. Τρομοκρατία τῶν κατοίκων μεγάλη. Συγκεν-

λει· εἶναι τόσο γλυκειὰ ἡ ζωή!... Κάτω, στὸ ξερὸ χῶμα, ἔνας ἄλλος κόσμος μοχθεῖ· δεκάδες μυρμήγκια ἀγωνίζονται νὰ ἔξασφαλίσουν τὸ «αὔριο». 'Ο Τζίτζικας κι ὁ μέρμηγκας! 'Η ἀντίθεση τῆς γνωστῆς παραβολῆς· ποιός ἀραγε ἔχει δίκηο; 'Ωστόσο πυκνὰ συλλογίζομαι πῶς, ἂν ὅλοι οἱ ἀνέμελοι τραγουδιστὲς τοῦ καλοκαιριοῦ πέθαιναν ἀπ' τὴ πεῖνα τὸ χειμῶνο, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἔξαφανιστεῖ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς· ἀλλὰ ύπαρχουν. Τί νάναι τὸ θαυμάσιο αὐτὸ μυστικὸ ποὺ κρύβει ἡ δημιουργία;

'Ο ἥλιος γέρνει πέρα στὴ Νεμέρτζικα, Ρόζ, μικρὰ συννεφάκια ταξιδεύουν στὸ γαληνεμένο οὐρανό. 'Απὸ μακριὰ ἀκούγεται ὁ κτύπος τῆς καμπάνας. 'Εσπερινός... Φῶς ίλαρόν...

Βραδυάζει. 'Ανάβουν τὰ πρῶτα φῶτα στὴ πλατεία. "Ενα τραγοῦδι ἀκούγεται ἀπὸ μακριά. «'Ηλιοβασιλέμματα γεμάτα ἀναμνήσεις....».

Οἱ σκιὲς τῶν γύρω βουνῶν δλο καὶ ξεθωριάζουν· γίνονται σκούροι μαυρίδεροὶ σγκοι, προβάλλουν δειλά - δειλὰ τὰ πρῶτα λυχνάρια τ' οὐρανοῦ. Γαλήνη. Μόνο τὸ νερὸ γάργαρο

τρώνονται αἱ οἰκογένειαι ἀπὸ 5 - 6 μαζὶ νὰ προφυλαχθοῦν ἀφήνοντες τὰς οἰκίας των ἔρματα τῆς διαρπαγῆς.

12 Νοεμβρίου, Τρίτη 16η ἡμέρα. Συνεχίζονται αἱ διαρπαγαὶ ὑπὸ τῶν 'Ιταλῶν. Συνεχίζονται οἱ πυροβολισμοί. Τὰ 'Ελληνικὰ πυροβολεῖα βάλλουν εύστοχως εἰς 'Αηλιάν. Χαρὰ καὶ φόδος. Εἰδοποιοῦνται οἱ κάτοικοι ὅτι ὁφείλουν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πόλιν· νὰ ἐκκενωθῇ. Νέος φόδος, νέα ἀπόγνωσις τῶν κατοίκων. Τί τοὺς περιμένει: καταστροφή: Τὸ πυροβολικὸν μαίνεται. 'Ιταλοὶ ύποχωροῦν καὶ ὀχυρώνονται ὅπισθεν ράχεως Προφ. 'Ηλία μέχρις Πλάκας περὶ τὴν Μπούστη.

13 Νοεμβρίου, Τετάρτη 17η ἡμέρα. Πυροβολικὸν εἰς 'Αηλιὰ κλπ. μαίνεται. Λεηλασίαι συνεχίζονται. Κάτοικοι συσκέπτονται τίνι τρόπῳ ἀναχωρήσωσι καὶ ποῦ πηγαίνωσιν.

ΤΕΛΟΣ

Σημ. 'Εδῶ δυστυχῶς σταματοῦν οἱ χρονογραφικὲς σημειώσεις τοῦ ἀειμνήστου 'Άλεξ. Οἰκονομίδου.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Τοῦ κ. Ε. ΜΕΝΤΡΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Θὰ ἐπιτύχωμεν ὅλιγα πράγματα ἀπὸ τοὺς γεωργούς τούτους ἐπικαλούμενοι ἐπιχειρήματα τεχνικά. Ἀντιθέτως δυνάμεθα γὰ προκαλέσωμεν εἰς τούτους ἐν ζωηρότατον ἐγδιαφέρον ἐπικαλούμενοι τὰς οἰκονομικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἀπασχολήσεις των. Ἐὰν καταδείξωμεν εἰς τούτους ὅτι ἡ γεωργία δύναται νὰ ἀποθῇ αὔριον μία δραστηριότης κυρίως ἐμπορικὴ ὅπου παράγομεν διὰ γὰ πωλήσωμεν, εἶναι προφανὲς ὅτι θὰ κατανοήσουν τὴν γλῶσσαν ταύτην. Πρέπει γὰ δοκιμάσωμεν γὰ κάμωμεν εὐθὺς ἐξαρχῆς, ὅχι καλοὺς γεωργούς, ἀλλὰ καλοὺς ἐμπόρους; ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ ἀφυπνισθῇ τὸ οἰκονομικὸν ἐγδιαφέρον, θὰ γίνουν χωρὶς δύσκολαν καλοὶ τεχνικοί. Εἶναι περιττὸν γὰ λεχθῆ ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ αἰτιολογίαι θὰ ἐξαρτηθοῦν πλήρως ἐκ τῶν συγθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποῖας εἶναι δργανωμένη σταθερῶς καὶ ἀποδοτικῶς ἡ πώλησις. Ἡ προτεραιότης φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀναζήτησιν ἀγορῶν καὶ εἰς τὴν διοργάνωσιν ἐνὸς ἐπαρκοῦς συστήματος ἐμπορίας. Ἐντὸς τοῦ μέτρου τοῦ ὁποίου οἱ κρατικοὶ ἢ ἡμικρατικοὶ δργανισμοὶ θὰ τεθοῦν ἐπὶ ποδὸς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀγορῶν, εἶναι δύσκολον γὰ στοιχηματίση τις ὅτι θὰ δημιουργηθοῦν αὐθορμήτως συνεταιρισμοὶ εἰς τὰ χωρία διὰ γὰ ἴκανοποιήσουν τὰς ἀνάγκας των. Καὶ ἀπαξ δημιουργηθοῦν ἀνάγκαι καὶ αἰτιολογίαι, θὰ εἶναι εὔκολον γὰ ἐπισπεύσωμεν μίαν τεχνικὴν πρόοδον εἰς τὴν ὁ-

ποίαν οὐδεὶς ἀντιτίθεται· ἡ ταχεία διάδοσις τῶν μηλεῶν, τῆς μηδικῆς ἀποτελοῦν μίαν ἐπαρκῆ ἀπόδειξιν τούτων.

Φαίνεται ἐξ ἄλλου, ὅτι ἔχομεν συστήσεις ἐν «πρότυπον» ὑπερβολικῶς ἀπλοῦν εἰς τὴν λογικήν του. Ὡρισμέναι ἐγθαρρυντικαὶ συμπτώσεις ἀποδεικνύουν ἐν αὐξανόμενον ἐγδιαφέρον διὰ τὴν γεωργίαν καὶ μίαν συλλογικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων. Διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τοῦ πολέμου, ἡ Ἀγαγνωστοπούλειος Γεωργικὴ Σχολὴ, ἥδυνήθη γὰ προσελκύση μίαν πλήρη σειρὰν μαθητῶν. Εἰς ὅλα τὰ χωρία, ἐκ τῶν ὁποίων διήλθομεν, εἶχον ἀκούσει νὰ ὀμιλοῦν περὶ τῶν προγραμμάτων τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παρ' ὅλον ὅτι εἶχον ἐνίστε μίαν ἀφελῆ ἀντίληψιν τούτων. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ ἔλλειψις γεωργικῶν παραδόσεων καὶ ὁ καταπληκτικὸς δρθολογισμὸς διὰ γὰ μὴν εἴπωμεν ἀπλούστερον ἡ καταπληκτικὴ νοημοσύνη τῶν ἀτόμων, ἀποτελοῦν σπανίας εύκαιριας, αἱ δοποῖαι δέον νὰ ἀξιοποιηθοῦν εἰς τὸ ἐπακρον, ἰδιαιτέρως διὰ γὰ διασπάσωμεν τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὸ σύστημα τῶν προσωπικῶν σχέσεων τῶν κοινοτήτων, αἱ δοποῖαι ἐμποδίζουν κάθε συγαλλαγήν.

Ἐξεπλάγημεν ἐπίσης ἀνακαλύπτοντες εἰς τοὺς ἀγρότας τούτους σαφῆ συγείδησιν περὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ κόσμου καὶ μίαν λεπτὴν ἀντίληψιν τοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διαδραματίζει αὕτη εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν

κελλαρίζει κάτω ἀπ' τὸ γιγάντιο δέντρο μὲ τὴ μεγάλη κουφάλα στὸ γέρικο κορμό του. Σὲ λίγο ξεπροβάλλει ὀλόγιομο τὸ φεγγάρι. Ἀσημένιο τὸ ποτάμι, κυλάει τὰ ἥρεμα νερά του κάτω ἀπ' τὴ μεγάλη καμαρωτὴ γέφυρα. Ἐνα τεράστιο λαμπτερὸ φίδι στὴν εῦφορη κοιλάδα. Τριζόνια καὶ γκιώνηδες συντροφεύουν

τώρα τὶς τρυφερὲς ὀνειροπολήσεις τῆς νεαρῆς χωριατοπούλας. Μιὰ παρέα ἀνηφορίζει τραγουδῶντας. Τραγουδοῦν οἱ ἀνθρωποί, κελαδοῦν τὰ πουλιά, τιτιβίζουν τὰ ἔντομα... Ἡ φωνὴ τῆς ζωῆς! Αἰσιόδοξο τὸ τραγοῦδι της. Αὔριο μιὰ καινούργια μέρα θὰ ξημερώσῃ. Κι ὡς τότε καληνύχτα....

παγκόσμιον κοινωνίαν. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἐνεργοῦν τὴν παροῦσαν στιγμὴν ἀντιθέτως πρὸς τὴν πρόοδον, διότι ἡ καθυστέρησίς των φαίνεται τόσο μεγάλη εἰς τοὺς Ἡπειρώτας ὥστε γὰ μὴ θεωροῦν δυνατὴν τὴν πραγματοποίησίν των ἐντὸς προβλεψθησμένου χρόνου. Ἀλλὰ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα θὰ ἥδυναντο νὰ ἀντιστραφοῦν ἐπ’ ὠφελείᾳ τῆς προόδου, ἐὰν ἀπεδεικνύωμεν εἰς τοὺς γεωργοὺς ὅτι εἰς ὥρισμένα σημεῖα αἱ παροῦσαι κατευθύνσεις δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς ὠφελός των: ἡ αὔξησις τῆς καταναλώσεως τῶν φρούτων ἐπὶ παραδείγματι. Ἡ πεῖρα των θὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ λοιπὸν νὰ ἐγγράφουν τὴν προσπάθειάν των εἰς τὸ παγκόσμιον ἐνεργητικόν, θὰ προκαλέσῃ συγκρίσεις καὶ εἰκόνας αἱ ὁποῖαι θὰ ἐμπνεύσουν εἰς τούτους ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν χώραν των καὶ τὰς ἕκανότητάς των. Γενιγῶς οἱ χωρικοί, δὲν ἀντιλαμβάνονται τὸν μηχανισμὸν τῆς ἀστικῆς καὶ τεχνικῆς κοινωνίας εἰς τὴν ὁποίαν εύρισκονται καταποντισμένοι καὶ τοῦτο τὸ ἀκατανόητον ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας καταβάλλουν διὸ νὰ ἔκσυγχρονισθοῦν. Οἱ Ἡπειρῶτες ἔχουν τὸ πλεονέκτημα νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὸν κόσμον, διφείλουν δὲ νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν γνῶσιν ταύτην διὰ νὰ ἔξυπηρετήσουν τὴν πρόοδόν των καὶ ὅχι μόνον διὰ νὰ εἶναι εὐχάριστοι εἰς τὰς συζητήσεις των.

Αἱ γενικαὶ αὐται σκέψεις, βασίζονται εἰς τὴν ἔρευναν ἐπὶ τῶν ἔξ χωρίων τῆς περιοχῆς Κονίσης, εἶναι προφανῶς χρήσιμοι, διὰ τὸ σύγολον τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔδει νὰ τὰς ἐπεκτείνωμεν εἰς ὅλόκληρον τὴν Ἡπειρον. Ἡ ἔξετασις τῶν στατιστικῶν ἀποδίδει ἀξιοσημειώτους ἀνομοιότητας μεταξὺ τῶν διαφόρων τμημάτων. Θὰ ἐπρεπε λοιπὸν νὰ λάθωμεν συγχριτικὰς μελέτας ἀκολουθοῦντες περίπου τὴν αὐτὴν μέθοδον, ἥτις ἀπεδείχθη, ὡς νομίζομεν, ἀρκετὰ ἕκανοποιητικὴ ἐν τῷ συνόλῳ, ἀλλὰ ἥτις θὰ ἐπρεπε νὰ συμπληρωθῇ εἰς ὥρισμένα σημεῖα. Ἀλλωστε ὑπεγραμμίσαμεν πολλάκις ὅτι ἐκάστη Κοινότης ἔχει τὰ ἴδιαίτερα στοιχεῖα της, ὅλους τοὺς τομεῖς: δημογραφικόν, οἰκονομικὸν καὶ νοοτροπίας. Εἶναι δέδαιον

ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Μαζίου ἐνδιαφέρονται περισσότερον διὰ τὴν γεωργίαν παρὰ οἱ τῆς Πυρσόγιανης. Ἡ ἐκουσία προσαρμοστικότης καὶ ὁ ὀρθολογισμὸς εἰς τὴν Μελισόπετραν ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἔρεστικότητα καὶ ἀπαιτητικότητα τῶν κατοίκων τῆς Ἄετόπετρας. Αἱ λύσεις καὶ αἱ μέθοδοι ἐφαρμογῆς δὲν θὰ εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς ὅλα τὰ χωρία, ἔκαστον τῶν ὅποιων ἔχει τὰ ἴδιαίτερα προβλήματά του, ἀντιδρῶν ἔκαστον διαφοροτρόπως ἀναλόγως τῆς ἐπιχρατούσης νοοτροπίας του.

Τὸ γεωργικὸν πρόβλημα νομίζομεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιλυθῇ εύκολως εἰς τὴν πεδιάδα κεχωρισμένως, χάρις εἰς τὴν τεχνικὴν πεῖραν τὴν ἀποκτηθεῖσαν εἰς τὴν Ἄγαγνωστοπούλειον Σχολήν, καὶ τὰς ἔξαιρετικὰς συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι ὑφίστανται μεταξὺ τῶν τεχνικῶν καὶ τῶν καλλιεργητῶν. Τοῦτο δεῖται ἔξαρταται πάντα ἐκ τῆς δημιουργίας νέων εύκαιριῶν ἔξωαγροτικῆς ἀπασχολήσεως. Εἰς ὥρισμένας δρεινὰς κοινότητας, δύναται νὰ λεχθῇ, χωρὶς νὰ ὑπερβάλλωμεν, ὅτι δὲν ὑφίσταται γεωργικὸν πρόβλημα, διότι δὲν ὑφίσταται γεωργία ἀξία τοῦ δυόματός της. Πρέπει λοιπὸν νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν ἀναδάσωσιν καὶ νὰ ἀναμένωμεν ἐκ τοῦ τουρισμοῦ, τῆς διευθετήσεως τῶν ὑδρογλεκτρικῶν πηγῶν ἐνεργείας καὶ ἐκ τῆς διοτεχνίας νέα εἰσοδήματα. Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιπτώσεις θὰ ἥτο εύκταιτον νὰ ἔξαγῃ ἡ περιοχὴ μόνον ἔτοιμα προϊόντα καὶ νὰ πάυσῃ νὰ ἔγοικιάζῃ τὰς διοικήσεις ἢ νὰ πωλῇ τὴν χορτονομήν. Εἰς τὴν Ἄετόπετραν ἀπαιτεῖται ἥ ἵδρυσις ἐνὸς ἐργοστασίου κονσερβοποιίας τομάτας: ἐὰν τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα ἀνωτέρας ποιότητος ἔτοιμάζωνται καὶ τυποποιῶνται, θὰ προκύψουν νέαις ἀπασχολήσεις καὶ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος.

Ἡ περίπτωσις τοῦ Ἐλευθέρου εἶναι ἴδιαιτέρα, διότι τὸ χωρίον τοῦτο διαθέτει δάση, διοικήσεις καὶ γαίας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἔχουν νὰ ἀρδευθῶσι. Διαθέτει πλουσίας πηγὰς αἱ ὁποῖαι σήμερον ἔχουνται

(ἔπειται συνέχεια)

1.—Τη πέρτα της "Ασκησης ζωής": Σὲ ἄλλη σελίδα τοῦ περιοδικοῦ μας, δημοσιεύεται τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ μαχαρίτη Ἀλεξάνδρου Οἰκονομίδου, ποὺ μὲ τὴν Χρονογραφικὴν διάταξην, μᾶς μεταφέρει στὴν ἀτμόσφαιρα τῶν δύσκολων ἡμερῶν τοῦ Ὁκτωβρίου 1940. Τὰ πρῶτα Κανόνια στὰ Μεσογέφυρα καὶ στὸ Μπουραζάνι. Οἱ ἀγωνίες ποὺ ἐγγίζουν «τὶς πύλες τοῦ θανάτου». Ἡ χωρὶς καμμιὰ ἥθικὴ δικαιολόγηση παρουσία τοῦ κατακτητῆ στὴν Κόνιτσα. Οἱ πλιατικολόγοι. Οἱ πυρπολήσεις. Οἱ λεηλασίες. Οἱ ἀνθρώποι ποὺ κρατοῦν τὴν ψυχραιμία τους, βλέπουν τὸ χρέος τους, τραβοῦν μπροστὰ καὶ γίνονται ἥρωες. Οἱ ἀνθρώποι ποὺ πανικοβάλλονται. Καὶ κάποιοι «μικροὶ ὑπάνθρωποι» ποὺ στὴν πρώτη, τὴν ἐλάχιστη δοκιμασία, ἀπαρνοῦνται τὰ πάντα καὶ «συμπορεύονται» μὲ τὸν Κατακτητή. Καὶ τέλος ὁ ξεσπιτωμὸς καὶ ἡ πορεία τῆς ὀμηρίας, δλοκλήρων οἰκογενειῶν, πρὸς τὴν Ἀλβανία.

Ἐπακολουθεῖ ἡ ἀντεπίθεση τοῦ στρατοῦ μας. «Συναθλοῦνται» ὡς ἵσοι πρὸς ἵσους, οἱ «Γυναικεῖς τῆς Πίνδου». Ὁλόκληρος ὁ λαὸς τῆς Ἐπαρχίας μας, τίμος, δίκαιος καὶ ἵσος ἐπιτελεῖ τὸ ἔθνικό του χρέος, χωρὶς δισταγμό. Καθολικὴ προσπάθεια. Τὰ πάντα γιὰ τὸν Τιτάνειο Ἀγώνα. Καὶ ἡ χαρὰ τῆς Μεγάλης Νίκης.

Μέρες λαμπρές, γεμάτες Ἀνάταση. Καταξιωμένες μὲ θυσίες καὶ ἥρωϊκὲς πράξεις χιλιάδων ἀνωγύμων ἥρωων. Ὑπέρτατη Ἀσκηση ζωῆς. Ἀν σήμερα δλόκληρος ὁ Ἐλληνικὸς λαὸς δικαιοῦται γὰρ εἶναι ὑπερήφανος γιὰ τὴν Ἐποχὴ ἐκείνη, τὸ δφείλει σὲ μεγάλο βαθμό, στὴν ἀνυστερόθουλη θυσία τῶν «ἀγγώστων καὶ ἀγνοηθέντων» συνεπαρχιωτῶν μας Μικρῶν καὶ Μεγάλων. Αὐτῶν, ποὺ ἀπὸ τὴν μοῖρα, τὴν ἀγωνιστικὴν παράδοση, τὸ καθολικὸ των βίωμα τῆς ζωῆς, εἶναι ταγμένοι γὰρ «φυλᾶν τὶς θερμοπύλες». Ποτὲ ἀπὸ τὸ χρέος των μὴ κινοῦντες, δίκαιοι καὶ

ἵσοι σ' ὅλες τῶν τὶς πράξεις, ἀλλὰ μὲ λύπη κι' ὅλας κι' εὔσπλαχνία. Γενναῖοι δσάκις εἶναι πλούσιοι, κι' ὅταν εἶναι πτωχοί, παλ' εἰς μικρὸν γενναῖοι. Πάλι συντρέχοντες ὅσο μποροῦν. Πάντοτε τὴν ἀλήθεια ὀμιλοῦντες. Πλὴν χωρὶς μῖσος διὰ τοὺς ψευδομένους. Καὶ περισσότερη τιμὴ τοὺς πρέπει, ὅταν προβλέπουν «καὶ πολλοὶ προβλέπουν» πώς ὁ Ἐφιάλτης θὰ φαγῇ στὸ τέλος, κι' οἱ Μήδειοι ἐπὶ τέλους θὰ διαθοῦνε».

2.—Παραπονεῖται ἀγαπητός μας φίλος καὶ συνεπαρχιώτης πώς τὸ περιοδικό μας δὲν διάθεσε τὶς στῆλες του γιὰ τὸ πραγματικὰ μεγάλο, ἐκπολιτιστικὸ γιὰ δλόκληρη τὴν Ἡπειρο ἔργο του, πώς τὸ περιοδικό μας τὸν ἀγνόησε τελείως κλπ.

Τὸ παράπονό του ἵσως κατὰ κάποιο τρόπο νὰ μὴν εἶναι ἄδικο.

Βέδαια, δύο - τρεῖς φορές, τὸ περιοδικό μας, ὑπὸ μορφὴ σχολίων ἔγραψε λόγια θερμὰ γιὰ τὸ ἔργο στὸ δποῖο ὁ φίλος μας καὶ τὸν Κεντρικὸ ρόλο παίζει, καὶ τὸ δποῖο μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι δφείλεται κατὰ μέγιστο λόγο σ' αὐτόν. Ἐμεῖς ἀναμφισβήτητα εἴμαστε κοντά του.

Κοντὰ στὸ ἐμπνευσμένο "Ἐργο του".

Τὸ χαιρόμαστε καὶ τὸ καμαρώνουμε. Καὶ δὲν κρύβουμε καὶ τὴν περηφάνειά μας, ποὺ δημιουργός του εἶναι παιδὶ τῆς Ἐπαρχίας μας. Ἀκόμα μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι κολακευόμαστε πολὺ περισσότερο πιστεύοντας ὅτι ὁ φίλος μας αὐτὸς εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δχι μόνον δὲν ἔχασαν τὴν Ἐπαρχία μας, σὰν τόπο τῆς καταγωγῆς του, ἀλλὰ ποὺ νυχτόημερα τὴν σκέφτονται μ' ἀγάπη θερμούργη, καὶ ἀγωγιοῦν γιὰ τὸ μέλλον της καὶ τὴν προκοπήν της. "Ἄς πιστέψῃ, λοιπόν, ὅτι οὕτε στιγμὴ δὲν πάψαμε νὰ ὑπολογίζουμε στὴ δημιουργικὴ παρουσία του. Κοντὰ στὴν Ἐπαρχία μας καὶ σὲ δλόκληρη τὴν Ἡπειρο.

"Ομως, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ μικροπαρά-

πονα, που μπορούμε νὰ έχουμε και μείς σὰν περιοδικὸ και σὰν σύγδεσμος Κονιτσιωτῶν ἀπὸ αὐτὸν — ποὺ δὲν έχει και τόση σημασία — έχουμε ἔνα μεγάλο ἐμπόδιο γ' ἀσχοληθοῦμε περισσότερο μαζύ του. Κι' αὐτὸ εἶναι ή «Παράλληλη Ἐνασχόλησή του μὲ τὴν Πολιτική». Τὸ περιοδικό μας χάραξε μιὰ γραμμή: Μὲ τὰ γραφόμενά του, νὰ μὴν προκαλέσῃ παρεξηγήσεις, ίδιαίτερα πολιτικές, ἀνάμεσα στοὺς ἀναγνώστες του. Και δυστυχῶς, μόλις και μετὰ δίας τὸ κατορθώγουμε. Εἶναι τόσο δύσκολο αὐτὸ τὸ περιεργο ἔργο τοῦ ισορροπιστοῦ, ἀκόμα και σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ χῶρο — τὸν σχεδὸν ἀσήμαντο — που κυκλοφοροῦμε, που πολλὲς φορὲς ἀπογοητεύθηκαμε και λίγο ἔλλειψε νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν μικρὴ μας αὐτὴ προσπάθεια. Ὁ κόσμος εἶναι γιομάτος ἄχαρες μικρότητες και φθόγους, που τοὺς καλύπτει πάντοτε μὲ μιὰ ἐπίφαση, ἀς ποῦμε, πολιτικῆς δῆθεν οὐδετέροτητας. "Ἄς εἶναι. Ὁ φίλος μας και μεῖς θὰ προχωρήσουμε. Μακάρι ὁ φίλος μας νὰ ἐγκατάλειπε τὶς πολιτικές του φιλοδοξίες και νὰ δούλευε ἀποκλειστικὰ σ' αὐτὸν τὸν τομέα τῆς πολιτικῆς τοῦ πολιτισμοῦ, που τὸν ἔταξε γ' μοῖρα του και οἱ καταβολὲς τῶν πρωτομαστόρων προγόνων του, αὐτῶν που πίστευαν χτίζοντας μὲ κέφι, πώς δίνουν ἐλπίδα στὴν ἀνθρωπότητα», ὅπως λέει και ὁ Λὲ Κορμπιζιέ. Και ἀς εἶναι θέθαιος ὁ φίλος μας, ὅτι εἶγαι τὸ μόνο που θὰ μείνη σ' αὐτὸν τὸν Κόσμο. Γιατὶ ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ αἰώνιου. Κι' ἐμεῖς, ἔτσι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς πολιτικές μας πεποιθήσεις και ὅλοι μας, θὰ τὸν ἀγαπούσαμε, πιὸ πολὺ και θὰ τὸν χαιρόμαστε εἰλικρινά.

3.— Πρέπει νὰ τὸ πάρουμε ἀπόφασι: "Αν θέλουμε νὰ δρίσκεται στὴ ζωὴ τὸ περιοδικό μας ΚΟΝΙΤΣΑ, και μὲ τὴν παρουσία του νὰ γιομίζῃ τὸ ἀναμφισθήτο κενὸ

ποὺ ὑπάρχει, θὰ πρέπει νὰ δρεθοῦν 20 - 30 ἀνθρώποι νὰ τοῦ παράσχουν τὰ ὑλικὰ μέσα γιὰ γὰ ζήση. Οἱ συνδρομὴς που εἰσπράττουμε, εἶγαι ἀστεία ὑπόθεση μπροστὰ στὰ ἔξοδα τοῦ περιοδικοῦ μας. Μᾶς χρειάζονται, αὐτοὶ οἱ 20 - 30 ἀνθρώποις νὰ στείλουν σὰν συνδρομὴ ὅχι τὶς 60 δραχμὲς ποὺ γράφομε στὸ ἐξώφυλλο, ἀλλὰ τουλάχιστον 500 δρχ. τὸ χρόνο. Μ' αὐτὴ τὴ θυσία, αὐτῶν που ἀγαπᾶνε πραγματικὰ τὸν τόπο μας, θὰ μπορέσωμε νὰ στείλουμε τὸ περιοδικὸ και σ' ἀνθρώπους γ' Κοινότητες που δὲν έχουν τὴν δυνατότητα γὰ πληρώσουν και τὶς 60 αὐτὲς δραχμές, ἀλλὰ ἀκόμα, πρᾶγμα ποὺ εἶναι και τὸ σημαντικότερο, νὰ τὸ πλουτίσουμε μὲ περισσότερες σελίδες. Γιατὶ, ὅπως ὅλοι σας θὰ διαπιστώσατε, ὅταν τὸ περιοδικὸ δγαίνει μὲ περισσότερες σελίδες (2 γ' τρία τεύχη μαζύ) τότε και ή ὅλη του φαίνεται σὰν ἀξιολογώτερη. Και γ' ἀναγνωσή του γίνεται πιὸ ἔνδιαφέρουσα.

"Η διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ ἔκαμε τὴν ἀρχή. Βάζει σήμερα σὰν συνδρομὴ στὸ Ταμεῖο τοῦ Περιοδικοῦ μας, τὸ ποσὸ τῷ δραχμῶν χιλίων. Η εριμένουμε ἀνταπόκριση, ἀπὸ κάποιους φίλους μας που μᾶς τὸ ὑποσχέθηκαν. Και ἀπὸ ὅλους που ἔχουν αὐτὴ τὴ μικρὴ δυνατότητα, που γιὰ τὸ περιοδικὸ εἶναι πάρα - πολὺ μεγάλη Ἐλπίδα. Κι' ἀς πιστέψουμε ὅλοι ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο, γιὰ τὴν Ἀγάπη τῆς βασανισμένης ἀλλὰ ὅμορφης πατρίδας μας.

ΚΛΕΑΝΘΗ ΠΑΤΕΡΑ

Κυνηγετικὲς Ἀναμνήσεις 12)10.

ΑΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΔΗ

Ἡ Ταπητουργικὴ Σχολὴ Κονίτσης 5)7.

ΑΡ. ΠΥΡΡΟΥ

Ὁ Παπαγιώργης 8)7. Χειμωνιάτικες ἱστορίες ἀπὸ τὴν Κόνιτσα 21—22—23)11.
Ἐπιστολαὶ 25)9. Χρονικὰ τῆς Κατοχῆς 26)4. Ἀποκρηὲς στὴν Κόνιτσα 35—36—37)21.
Μεγαλοβδομαδιάτικο 35—36—37)35.

ΝΙΚΟΥ ΠΥΡΡΟΥ

Ἄγνωστος Τουριστικὴ Περιοχὴ 26)13. Ἰδρύθη νέον Σωματεῖον 38—39)21.

ΝΙΚ. ΡΕΜΠΕΛΗ

Σκιαγραφία τοῦ παζαριοῦ Κονίτσης 6)8. Ἡ Πατριδολατρεία τοῦ Εύρ. Σούρλα 9)6.
Ὁ Λάζαρος στὴ Βούρμπιανη 13—14)24. Τὸ Μαυσωλεῖον Κονίτσης 32—33—34)18.
Τὸ ξεπροβόδημα ἄλλοτε καὶ τώρα 44)9

ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΣΟΥΡΛΑ

Κόνιτσα καὶ Λεσκοβικινοὶ 4)3, 5)2. Φύσις τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης 6)2. Σαραντάπορος 7)4. Συμβολὴ εἰς τὴν Ἰστορίαν 8)3. Ἀγιογραφία καὶ Ἀγιογράφοι χιονάδων 9)1. Βασίλειος Δημάρατος 10)4. Νικόλαος Σωκράτης Ζωγράφος 11)6. Συμόλιγκας 13—14)11. Ἡ Πατριδολατρεία ἀνὸς δασκάλου τῶν χιονάδων. Ἐπαρχία Κονίτσης καὶ θρῦλοι λαϊκοὶ 15—16)11, 17—18)12. Τὰ γραφικὰ ἔξωκκλήσια τῆς Πυρσόγιανης 19—20)15. Τὸ κόνισμα τοῦ Ἀϊ-Γιάννη 21—22—23)16. Ὁ θρῦλος γιὰ τὸ Βαρτζούπαν 24)8. Ἀνάβασις στὸ Γράμμο 26)10. Σαραντάπορος 27)1. Ἀλέξιος Τράντας 28—29)11.
Ἐνα χωρὶὸ τῆς ἐπαρχίας μας χωρὶς ἐκκλησία 30—31)22. Ἡ Ἀγιογραφικὴ σχολὴ χιονάδων 32—33—34)23. Κώστας Γραμματικὸς 35—36—37)23.

ΝΙΚ. Κ. ΤΣΑΚΑ

Πέριξ τοῦ συνδέσμου καὶ περιοδικοῦ 4)10. Ἀναγνωστόπουλος καὶ Γεωργ. Σχολ. Κονίτσης 7)2. Δημήτριος Δερδέκης 9)9. Πρὸς τοὺς συμπολίτας καὶ συνεπαρχιώτας. Παλιὲς ἀξέχαστες ἴστοριες 19—20)26. Μητροπολίτης καὶ Καιμακάμης 21—22—23)33. Μιχαὴλ Κ. Φλώρος 25)8. Ἐντυπώσεις ἐκ Κονίτσης 28—29)16. Τοῦ Κονιτσιώτη Γέρο-Τσάκα 32—33—34)32.

ΝΙΚ. ΤΣΙΠΑ

Δεκαπενταύγουστος στὴν Πυρσόγιανη 28—29)23.

ΒΑΣ. ΤΣΙΠΗ

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Δήμαρχο Κονίτσης 32—33—34)38.

Π. Ι. Φ.

Τὸ ἄχτι τῆς Γιώργαινας 15—16)21.

ΣΩΤ. ΦΑΣΟΥΛΗ

Ἀνταπόκρισις ἀπὸ τὴν Λυκόρραχη 25)16.

Ε. ΦΩΤΙΑΔΗ

Ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου τῆς Κονίτσης 25)1.

ΒΑΣ. ΧΡΗΣΤΟΥ

Τὸ Μοιρολόγι «ὁ Νικολάκης» 19—20)9. Ἀλέξιος Τράντας 28—29)11. Ἐδῶ ἡ Τρανὴ ἡ Βούρμπιανη 28—29)15.

Τέταρτη ημέρα

σης, Κ. Σκούφιας, Μαν. Ἀρχιμανδρίτης, Βασιλ. Δερβένης, Μ. Σιωρος, Σ. Ρούβαλης, Σταῦρος Ρούκος, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Νικολάου Γκαράνη, ὁ Ἐπαρχος κ. Ἀπ. Ρεμπάτης, ἡ καθηγήτρια δἰς Περ. Μπαλατσούκα. Ἀφίχθησαν εἰς Χιονιάδες ὁ κ. Ζ. Ζωγράφος, εἰς Βούρμπιανην ὁ κ. Ν. Οἰκονόμου, ιατρός, εἰς Πυρσόγιανην, ὁ κ. Ἀλ. Λώλης Ταγματάρχης. Ἀφίχθησαν ἐκ Λονδίνου, ὁ κ. Θωμᾶς Ζακόπουλος ἐξ Ἀμαράντου. Ἐξ Η.Π.Α., ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀναστ. Βαρδάκη. Ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν πρὸς τέλεσιν μνημοσύνου εἰς τὸ ἐνταῦθα Στρατιωτικὸν Νεκροταφεῖον οἱ κ. κ. Γ. Λιθύμης, (Πρόεδρος Πανελ. Συν. Ἀναπήρων Πολέμου), Εὐάγ. Λάϊος, Χρῆστος Ντάκος, Τσαπάρας, ὁ ταξίαρχος κ. Γιαννόπουλος καὶ ἡ δὶς Ἐρ. Λάλου. Εἰς τὴν Κλειδωνίαν ἀφίχθησαν ὁ Νομάρχης Ἰωαννίνων, κ. Ἀναστασιάδης καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀναδασμοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐκεῖ καὶ ἡ κλήρωσις τῶν νεοσχηματισθεισῶν ἀγροτικῶν ἴδιοκτησιῶν.

Ἄν α χ ω ρ ἡ σ ε τ ίς: Δι' Ἀθήνας οἱ κ.κ. Φάνης Λᾶλος, Γ. Τσόγκας, Σοφία Τσόγκα, Εὐάγγελος Τσόγκας, κ. Ζαχαρῆς ταγματάρχης, Λαμπράκης καὶ Συκᾶς λοχαγοί.

Διάφορα: Ὁ Ἐπαρχος κ. Ρεμπέτης, μετὰ τῶν κ.κ. Φερούκα καὶ Μπαλιάσκα μηχανικῶν, παρέλαβον ἐπὶ τόπου διάφορα μικρὰ Κοινοτικὰ ἔργα: Εἰς Μολυβδοσκέπαστον, κοινοτικὰ ἀφωδευτήρια. Εἰς Μελισσόπετρα, ὑδραγωγεῖον. Εἰς Καστανέαν δδογέφυραν, εἰς Χιονάδας, Ὁξενά, Πυρσόγιανην, Πύργον Νικάνορα, καὶ Ἐξοχὴν δχετοὺς κλπ.

Τὸ ταχυδρομεῖον Κονίτσης μετεφέρθη εἰς κτήριον παρὰ τὴν Λαζαναγοράν.

Ἐξωραΐζεται ἡ πλατεῖα Φρειδερίκης.

Τὴν 22.10.65 ὁ καιρὸς εἰς Κόνιτσα μετεβλήθη ἀποτόμως εἰς ψυχρὸν μετὰ χιό-

νων στὶς κορυφὲς τοῦ Σμόλικα.

Ἐγένετο διανομὴ δεμάτων ἱματισμοῦ στὰ χωριά Πυρσόγιανη, Βούρμπιανη, Πλαγιά, Φούρκια, Ἀγ. Παρασκευή, Γανναδιὸ καὶ Μόλιστα, παρὰ τῆς Ὁργαν. Διαθέσεως Ἀρωγῆς Φίλων Ἑλλάδος.

Ἐδόθη δεξιώσις εἰς λέσχην Ἀξιωματικῶν Κονίτσης τὴν 17.10.65 ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ ἀντροῦ κ. Ραφομανίκη.

Τὴν 17.10.65 ἡ Ὁρειβατικὴ Ὀμὰς Κονίτσης ἀνῆλθεν εἰς Καρουτιάν - Τραπεζίτσα. Μετέσχεν καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Ιωαννίνων κ. Γκαζέτας.

Εἰς Ἀμάραντον ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοαναγερθέντος σχολείου. Παρίσταντο ὁ Ἐπιθ. Δημ. Σχολείων Κονίτσης, ὁ κ. Π. Ζακόπουλος (δ)ντὴς Ὄπουργείου Οἰκονομικῶν) κλπ.

Ἄγέλη ἄρκτων κατεσπάραξε μικρὰ καὶ μεγάλα ζῶα εἰς Σαμαρίνα καὶ Φούρκια.

Εἰς Κόνιτσαν συνῆλθεν τὴν 25.10.65 συνέδριον Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ Ιωαννίνων (Ρεπορτάς ἐκ τοῦ Συνεδρίου, θὰ δημοσιεύσωμεν στὸ ἐπόμενο τεῦχος).

Τὸ τῆς Κοινότητος καὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πουρνιά, ἀπεστάλη πρὸς τὴν Νομαρχίαν διαμαρτυρία, διότι δὲν διατίθεται ἡμιφορτηγὸν αὐτοκίνητον δὶς τῆς ἑβδομάδος πρὸς ἐπικοινωνίαν τῶν κατοίκων μετὰ τῆς Κονίτσης.

Γεννήσεις—Βαπτίσεις

Οἱ κ.κ. Νικόλαος Π. Τσούλας, Ἰωάννης Γαϊτανίδης καὶ Παῦλος Νοῦτσος ἐγένοντο πατέρες ἀρρένων τέκνων.

Ἡ δὶς Ἀριστέα Ἀράπη ἐγένετο ἀνάδοχος τῆς κόρης τοῦ κ. Γεωργ. Ἀναξαγόρου χαρίσασα εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα Μαρία. Ὄμοίως δ κ. Κων)νος Ἀντωνίου ἐβάπτισεν τὸν υἱὸν τοῦ κ. Εὐαγ. Ντούτη, ὀνομάσας αὐτὸν Παναγιώτην. Ὁ δὲ κ. Ἰωάννης Ζδράβος ἐβάπτισεν τὸν υἱὸν τοῦ κ. Ἰωάννου Γ. Κυρίτση ὀνομάσας αὐτὸν Γεώργιον.

Ο κ. Δημ. Καλαμπόκας ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Μιχ. Τσιρώνη (ἀναπήρου) ὀνομάσας αὐτὸν Δημήτριον.

Γάμοι—Μνηστεῖα

Διόρθωσις: Τὴν 15.8.65 ἐτελέσθησαν εἰς Ἰωάννινα οἱ γάμοι τοῦ ἐξ Ἀμαράντου δημοδιδασκάλου κ. Παναγιώτου Γ. Παπαμιχαὴλ μετὰ τῆς δίδος Θεοδώρας Φραμπίτση, καὶ ὅχι τοῦ κ. Παναγ. Φραμπίτση ως ἐκ τυπογραφικοῦ λάθους ἀνεγράφη εἰς τὸ τεῦχος 40.

Ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι: τοῦ κ. Θωμᾶ Δάγκου μετὰ τῆς δίδος Δέσποινας Σ. Γιαννούση τὴν 19.9.65 εἰς Παλαιοσέλιον. Τοῦ κ. Σωτηρίου Γ. Πολίτη μετὰ τῆς δίδος Ἐλπίδος Κασφίκη ἐκ Κερκύρας τὴν 3.10.65 εἰς Ἀμάραντον. Τοῦ κ. Δημητρίου Ν. Χατζηρούμπη μετὰ τῆς δίδος Γεωργίας Παπαευαγγέλου Ζήκου ἐξ Ἀσημοχωρίου τὴν 3.10.65 εἰς Κόνιτσαν.

Ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου, ὁ κ. Χαράλαμπος Κουτσάφης ἐκ Μαζίου καὶ ἡ δὶς Εὐανθία Β. Βαγενᾶ ἐκ Κονίτσης. Ὁ κ. Νικόλαος Πρόκος ἐκ Καλλιθέας (Γορίτσης) μετὰ τῆς δίδος Ἀριστέας Π. Βαδάση ἐξ Οξυᾶς. Ὁ κ. Θεοχάρης

Μαργιόλης ἐξ Ἰωαννίνων καὶ ἡ δὶς Ἐλλη Δ. Τσούκα ἐκ Βουρμπιάνης.

Θάνατοι: Ἀπεβίωσεν εἰς Ἰωάννινα εἰς ἥλικιαν 45 περίπου ἔτῶν καὶ ἐκηδεύθη εἰς Παλαιοσέλιον ὁ ἀγιογράφος Λάζαρος Μουστάκας, διατελέσας μαθητὴς τοῦ ἀγιογράφου Φώτη Κόντογλου.

Ἀπεβίωσεν ἐπίσης εἰς Ἰωάννινα, εἰς ἥλικιαν 70 ἔτῶν ὁ ἐκ Πυρσόγιαννης Γεώργιος Σούρλας.

Ομοίως τὴν 5.10.65 ἀπεβίωσεν εἰς Ἰωάννινα καὶ ἐκηδεύθη εἰς Πυρσόγιαννην ὁ Ἡλίας Ματαρᾶς.

Τὴν δὲ 30.9.65 ἀπεβίωσεν καὶ ἐκηδεύθη εἰς Ἀσημοχωρίον ὁ Βασίλειος Α. Στεργίου ἥλικιας 72 ἔτῶν.

Τὴν 23.10.65 ἀπεβίωσεν εἰς ἥλικιαν 76 ἔτῶν ὁ Χρῆστος Γαϊτανίδης.

Τὴν 1.10.65 ἐφονεύθη εἰς τὸ δάσος τοῦ χωρίου Ἐλεύθερον ὁ ἐξ Ἐλευθέρου ὑλοτόμος Χρῆστος Τζήμας ἔτῶν 50, καταπλακώθεις ὑπὸ μεγάλου κορμοῦ δένδρου τὸν δποῖον ἐμετακίνει.

Συγκέντρωση Κονιτσιώτικων λογίων καὶ Παροιμιῶν

«Νίψου κι' ἀποφάγαμε».

(“Οταν μία ὑπόθεση δὲ” ἔχει τελειωμὸ).

«Κρύψου καὶ χούγιαζε»

(“Οταν βλέπεις πυράξενα πράγματα»).

«Φάε καὶ σφουγγίσου»

(“Οταν σ' αὐτὸν ποὺ δίδεις κάτι δὲν εὐχαριστιέται»).

«Λάμπα χάθκαιμα»

(“Οταν δρίσκεσαι σὲ δύσκολη κατάσταση»).

«Φέξειμου καὶ γλύστρησα»

(“Οταν δρίσκεσαι σὲ δύσκολη θέση»).

«Ἐφτασε (ἢ δρίσκεται) στὸ πίνει γερὸ»

(“Ἐφτασε στὸ χεῖλος τοῦ λάκκου»)

«Παρατίγγαλος»

(Παρὰ ἐλάχιστον)

«Σφουγγίσου»

(Κάνε δρεξη)

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ

(Σημ. Οι έπιθυμούντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον, παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Δ)σιν τοῦ Περιοδικοῦ).

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611.417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613.661.

Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8, τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τ. 526-611.

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746

Εύαγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, Ἡοῦς 53,
Πετράλωνα, τηλ. 565-113

Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στουρνάρα 49, τηλ. 614-691

Παντελής Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντωνίαδου 1, τηλ. 815-850

Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολόγος,
Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841-662

Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563

Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου 242, τηλ. 813-664

Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτὴρ, Βασ. Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571-612

Πλάτων Κεχαγιᾶς, Διγενῆ Ἀκρίτα 15, τηλ.
641-872

Χαρ. Κούσιος, Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722-507

Μιχ. Μηλίγκος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18,
τηλ. 874-568

Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος - Ἀναισθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664

Νικόλαος Τράντας, Ὀφθαλμίατρος - Ὑφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717

Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391

Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρμα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765

Τάκης Γούσιας, Ἰατρός - Χειρουργός
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090

Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Κύπρου 72, τηλ. 845-593

Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702

Π Ο Λ. Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Ο Ι — A P X I-
T E K T O N E S A Θ H N O N k.l.p.

Λέανδρος Γεροντάκης,, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893

Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου 22, τηλ. 531-428

Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικός, Ὁμηρου 39 τηλ. 626-517

Γκόσιος Ὄρεστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Ὅμονίας 9, τηλ. 529-637

Κων)τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστείδου 10, τηλ. 234-225

Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος - ἡλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 613-449

Τεχνικὸν Γραφεῖον Δη. Τσάνου, Πατρ. Ἰωακείμ 20, τηλ. 712-065

Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ιωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ.
523-204

«Γαλήνη», Μ. Μπούνας, Πειραιῶς 16, τηλ.
522-765

ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλιαμάνη, Χαλκοκονδύλη 52, τηλ. 538-207

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ ('Εσώρουχα - Δαντέλλες - Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναΐδος 3, τηλ. 229-564

«Νεωτερισμοὶ» 'Α)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη 34δ, τηλ. 234-070

Κορνίζες - Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης 21, τηλ. 314-264

Ραφεῖον: Φρόντζος Φίλιππος, Λέκκα 3 τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εἴδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ.,
Εύαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικά: Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστής: Ἀνδρέας Γκόντζος, Φωτομάρα 49 τηλ. 917-892

Ραφεῖον: Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 4 τηλ. 627-193